

รางวัลปรีดี พนมยงค์

PRIDI-PHOONSUK
ปรีดี - พนมยงค์

www.pridi-phoonsuk.org

ChangeFusion OPENBASE.in.th

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike BY NC SA 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทุกชิ้นไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา นำมาไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันนี้เมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

รางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้าน
ประชาธิปไตยและสันติภาพ
๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓
ณ รัฐสภา

The Pridi Banomyong Awards
for individuals who have performed
outstanding works in the field
of promoting democracy and peace.

11 May 2000
at Parliament House

“อโธ สัจจนุสส ฌลํ น นสสตี”
ผลของการที่ก่อสร้างไว้ดีแล้ว ย่อมไม่สูญหาย

หลวงประดิษฐ์มนูธรรม

นายปรีดี พนมยงค์

สามัญชนผู้ยิ่งใหญ่ ดวงประทีปประชาธิปไตย
ผู้นำขบวนการกู้เอกราชเสรีไทย รัฐบุรุษอาวุโส
หนึ่งในบุคคลผู้ได้รับการประกาศเกียรติคุณ
บรรจุชื่อไว้ในปฏิทินการเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญของโลก
(ค.ศ. ๒๐๐๐ - ๒๐๐๑) ขององค์การยูเนสโก

ชีวประวัตินายปรีดี พนมยงค์

นายปรีดี พนมยงค์เป็นคนไทยผู้มีความสำคัญยิ่งในศตวรรษนี้ เป็นผู้มีความบุคลิกภาพเข้มแข็ง มีสายตาวนยาวไกล อุทิศตนเพื่อรับใช้ชาติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีผลงานมากมายเป็นที่ปรากฏ และมีคุณธรรมอันประเสริฐเป็นแนวทางแห่งชีวิต เช่นเดียวกับบุคคลสำคัญอื่นๆ ในประวัติศาสตร์ ชื่อของนายปรีดีจักดำรงอยู่ต่อไป ทั้งนี้เพราะความคิดของท่านตั้งอยู่บนฐานของคุณธรรมสากล อันยังประโยชน์ได้แม้ในปัจจุบันกาล ที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับคนรุ่นหนุ่มสาวชาวไทยจำนวนไม่น้อย แม้ในหมู่ผู้ที่เคยปฏิเสธความคิดของท่านมาก่อน เมื่อได้หวนกลับมาศึกษาทบทวน ได้ค้นพบว่าความคิดและวิสัยทัศน์ของนายปรีดีล้วนแต่มุ่งให้เกิดสังคมที่ดียิ่งขึ้น

ประวัติ

นายปรีดี พนมยงค์เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๔๔๓ บนแพทางด้านใต้ของคูเมืองอยุธยา ราชธานีเก่าแห่งสยาม ท่านเป็นบุตรชายคนโตของครอบครัวกสิกรฐานะดี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมเมื่ออายุเพียง ๑๔ ปี ซึ่งเยาว์เกินกว่าจะเรียนต่อในสถาบันการศึกษาชั้นสูงได้ นายปรีดีจึงช่วยครอบครัวทำนาที่อำเภอวังน้อยอีกสองปี ก่อนที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนกฎหมายในปี ๒๔๖๐ สองปีต่อมาจึงสำเร็จเป็นเนติบัณฑิต พร้อมกับได้รับทุนจากกระทรวงยุติธรรมให้ไปศึกษาต่อด้านกฎหมายที่ประเทศฝรั่งเศสในปี ๒๔๖๓ จนได้รับปริญญารัฐเป็น “บาเชอลิเยร์” กฎหมายและ “ลิซองซิเย” กฎหมายจากมหาวิทยาลัยก็อง และ

เนติบัณฑิตสยาม
อายุ ๒๐ ปี บริบูรณ์

ดุษฎิบัณฑิตกฎหมาย
(ต๋อถดอธอธอธอธอ) มหาวิทยาลัยปารีส

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๗ (ประทับนั่งกลาง) พระนางเจ้ารำไพพรรณี (ประทับนั่งขวาสุด) กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน (ประทับนั่งที่ ๒ จากขวา) กับนักเรียนไทยในสามัคยานุเคราะห์สมาคม กรุงปารีส
นายปรีดี พนมยงค์ (แถวยืนแรก คนที่ ๒ จากขวา) เคยเป็นนายกสมาคมแห่งนี้ถึง ๒ สมัย

ในปี ๒๔๖๙ ได้รับปริญญารัฐเป็น “ดุษฎีบัณฑิตกฤตยา” ฝ่ายนิติศาสตร์ และประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงในทางเศรษฐกิจจากมหาวิทยาลัยปารีส นับเป็นคนไทยคนแรกที่สำเร็จการศึกษาระดับนี้ หลังจากกลับสู่สยามได้หนึ่งปี ในเดือนพฤศจิกายน ๒๔๗๑ นายปรีดีได้สมรสกับนางสาวพูนสุข ณ บ่อมเพอร์ มีบุตรธิดาด้วยกันหกคน

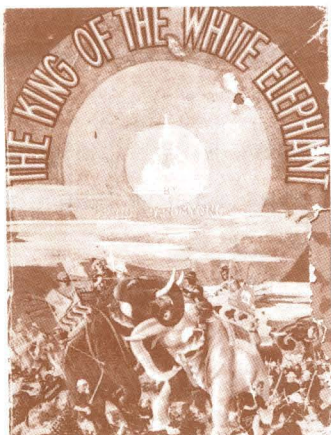
ชีวิตการเมือง

ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๗๐ ระหว่างที่ยังศึกษาอยู่ในกรุงปารีส นายปรีดีและนักเรียนไทยพร้อมทั้งข้าราชการไทยอีกหกคน ซึ่งต่อมาได้เป็นแกนนำของคณะราษฎรได้จัดประชุมครั้งประวัติศาสตร์ขึ้น พวกเขาได้ตั้งปณิธานร่วมกันในอันที่จะเปลี่ยนระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปสู่ระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ คณะดังกล่าวได้เลือกนายปรีดีเป็นผู้นำชั่วคราว คณะราษฎรได้วางหลักหกประการเป็นเป้าหมายเพื่อนำความก้าวหน้าทั้งด้านวัตถุและจิตใจสู่สยาม อันได้แก่

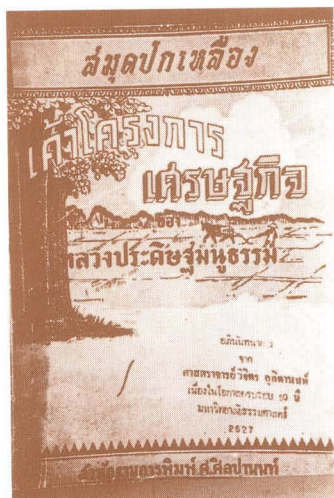
๑. จะต้องรักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย เช่น เอกราชในทางการเมือง ในทางศาล ในทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ของประเทศไว้ให้มั่นคง
 ๒. จะต้องรักษาความปลอดภัยในประเทศ ให้การประทุษร้ายต่อกันลดน้อยลงให้มาก
 ๓. จะต้องบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะหางานให้ราษฎรทุกคนทำ จะวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรอดอยาก
 ๔. จะต้องให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาคกัน (ไม่ใช่ให้พวกเจ้ามีสิทธิยิ่งกว่าราษฎร เช่นที่เป็นอยู่)
 ๕. จะต้องให้ราษฎรได้มีเสรีภาพ มีความเป็นอิสระ เมื่อเสรีภาพไม่ขัดต่อหลัก ๔ ประการ ดังกล่าวข้างต้น
 ๖. จะต้องให้การศึกษาอย่างเต็มที่แก่ราษฎร
- ในช่วงต่อมาของปี ๒๔๗๐ นายปรีดีได้กลับมายังประเทศสยาม และเข้า

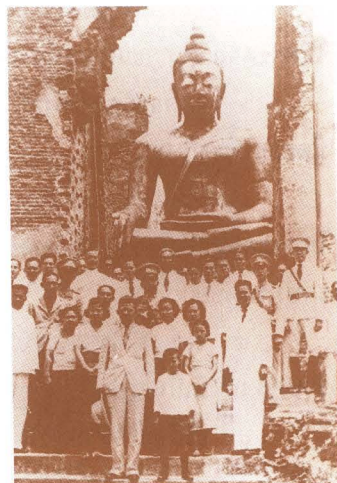
“ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ เวลาบ่ายรุ่ง
 คณะราษฎรได้ก่อกำเนิดรัฐธรรมนูญ
 เพื่อความเจริญของชาติ”
 หมุดนี้ เป็นจุดที่หัวหน้าคณะราษฎรยืนอ่าน
 คำประกาศเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งฝังอยู่
 ณ เบื้องซ้ายของพระบรมรูปทรงม้ารัชกาลที่ ๕

“พระเจ้าช้างเผือก” บทประพันธ์และภาพยนตร์
 เพื่อแสดงอุดมคติสันติภาพของท่านปรีดีพนมยงค์
 ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒

ปกหนังสือเค้าโครงการเศรษฐกิจ
 หรือสมุดปกเหลือง (พ.ศ. ๒๔๗๖)
 ของหลวงประดิษฐมนูธรรม
 ถือได้ว่าเป็นแผนการเศรษฐกิจสังคม
 ฉบับแรกของสยาม

ณ วัดมงคลบพิตร จ.พระนครศรีอยุธยา
 ขณะเป็นรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงมหาดไทย

รับราชการในกระทรวงยุติธรรม ตำแหน่งผู้พิพากษา และต่อมาได้เป็นผู้ช่วยเลขานุการกรมร่างกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันก็ได้ตั้งโรงพิมพ์เพื่อพิมพ์ตำราและเอกสารด้านกฎหมาย ทั้งยังได้เป็นผู้สอนที่โรงเรียนกฎหมายของกระทรวงยุติธรรมอีกด้วย กระนั้นความใฝ่ฝันที่จะเห็นการพัฒนาด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจของประเทศมิเคยจืดจางลง การอภิวัฒน์ในปี ๒๔๗๕ ช่วยฉวยโอกาสให้นายปรีดีดำเนินการตามวิสัยทัศน์ของตนเพื่อให้เกิดสังคมที่ดีงามและยุติธรรมกว่าเดิม

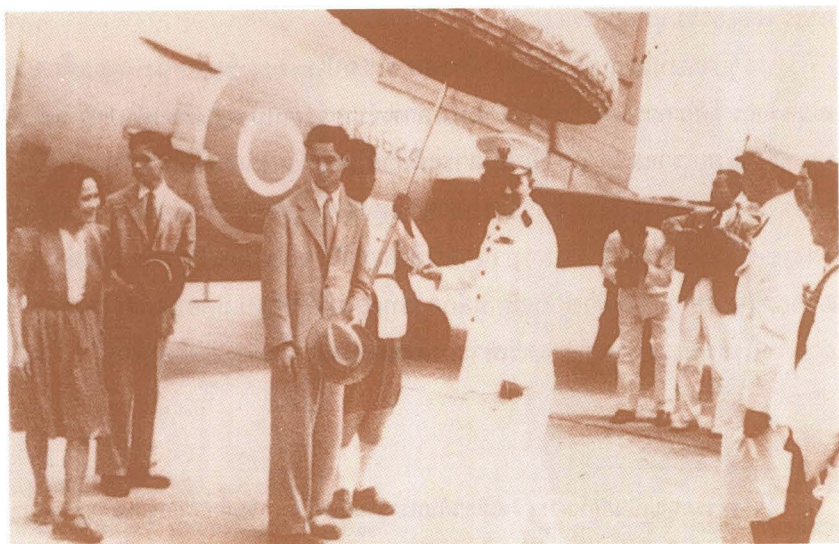
ย่างรุ่งของวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ คณะราษฎรอันประกอบด้วยข้าราชการ นายทหาร และราษฎรสามัญได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลอย่างรวดเร็วยุติการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไปสู่ระบอบราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ และประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว ฉบับ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕* นายปรีดีผู้นำพลเรือนแห่งคณะราษฎรได้เป็นผู้ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองฉบับดังกล่าว และนำมาเป็นพื้นฐานการร่างรัฐธรรมนูญฉบับต่อมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม ฉบับ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้วางรากฐานที่หนักแน่นสำหรับการเติบโตและการพัฒนาการด้านประชาธิปไตยในสยาม ทั้งนี้โดยมีสาระที่สำคัญต่อสังคมและวัฒนธรรมการเมืองไทยสองประการดังนี้ ประการแรกอำนาจสูงสุดต้องตกอยู่กับปวงชนชาวสยาม ประการที่สองกำหนดให้แยกอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการออกจากกันอย่างชัดเจน หลักการทั้งสองได้ปฏิรูปเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจทั้งหมดของประเทศ และเพาะเมล็ดแห่งประชาธิปไตยขึ้นในสยาม

* เวลานั้นรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายชนิดเดียวกับพระราชบัญญัติ เริ่มมีการยกฐานะรัฐธรรมนูญเหนือกฎหมายอื่นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม ฉบับ ๑๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๖๑

ขณะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ดำเนินการแก้ไขสนธิสัญญาไม่เสมอภาค
กับนานาชาติมหาอำนาจจนสำเร็จในพ.ศ. ๒๔๘๐

ถวายการต้อนรับสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล สมเด็จพระอนุชาและสมเด็จพระราชชนนี
เสด็จนิวัติจากสวิสเซอร์แลนด์สู่พระนคร หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

เพื่อสันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย และความยุติธรรมในสังคม

ระหว่างปี ๒๔๗๕ ถึง ๒๔๙๐ นายปรีดีได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญหลายตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และนายกรัฐมนตรี

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ยกย่องนายปรีดี พนมยงค์ไว้ในฐานะ รัฐบุรุษอาวุโส และให้มีหน้าที่รับปรึกษากิจราชการแผ่นดินเพื่อความวัฒนาถาวรของชาติสืบไป

ในช่วงที่รับราชการและเป็นผู้นำรัฐบาล นายปรีดีได้เพียรพยายามที่จะดำเนินการให้หลักหกประการของคณะราษฎรเป็นจริงขึ้นมา ซึ่งคุณูปการดังกล่าวได้ส่งผลยั่งยืนสืบมา อาทิ การร่างแผนเค้าโครงการเศรษฐกิจ การสถาปนามหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พระราชบัญญัติเทศบาลปี ๒๔๗๖ ที่มอบอำนาจให้ประชาชนเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้ การยกเลิกสนธิสัญญาที่ไม่เสมอภาคที่รัฐบาลสยามได้ผูกขาดมหาอำนาจบีบให้ลงนาม การปฏิรูประบบการจัดเก็บภาษีอากรที่ไม่เป็นธรรม การจัดทำประมวลรัษฎากรขึ้นเป็นครั้งแรกและการจัดตั้งองค์กรซึ่งในเวลาต่อมากลายเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง กองทัพญี่ปุ่นได้กรีธาทัพเข้ายึดประเทศสยาม แม้ในขณะที่ยังเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ นายปรีดีได้เป็นผู้นำขบวนการเสรีไทยเพื่อต่อต้านการยึดครองของญี่ปุ่นอย่างลับ ๆ ยังผลให้ในเวลาต่อมารัฐบาลสหรัฐอเมริกายอมรับถึงปฏิบัติการร่วมมืออย่างห้าวหาญของขบวนการเสรีไทยในการต่อต้านญี่ปุ่น ไม่เข้าข่ายเป็นประเทศคู่สงครามกับกองทัพฝ่ายสัมพันธมิตร และได้รับการยกเว้นมาตรการควบคุมบังคับภายหลังสงคราม

ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๔๘๘ ตามคำแนะนำของลอร์ด หลุยส์ เมาท์แบตเทน ซึ่งเป็นผู้บัญชาการกองทัพสัมพันธมิตรภาคพื้นเอเชียอาคเนย์ นายปรีดีในฐานะที่เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และผู้นำขบวนการเสรีไทยได้ประกาศให้คำประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรของรัฐบาลจอมพล ป.

สมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว อานันทมหิดล
เสด็จเป็นประธาน
ในพิธีสวนสนาม
ของกองทหารฝ่าย
สัมพันธมิตร ณ
ถนนราชดำเนิน
พร้อมด้วย
ลอร์ดหลุยส์
เมาท์แบดเทน และ
ท่านปรีดี พนมยงค์

พลพรรคเสรีไทยในพิธี
สวนสนาม ณ ถนนราชดำเนิน
หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒

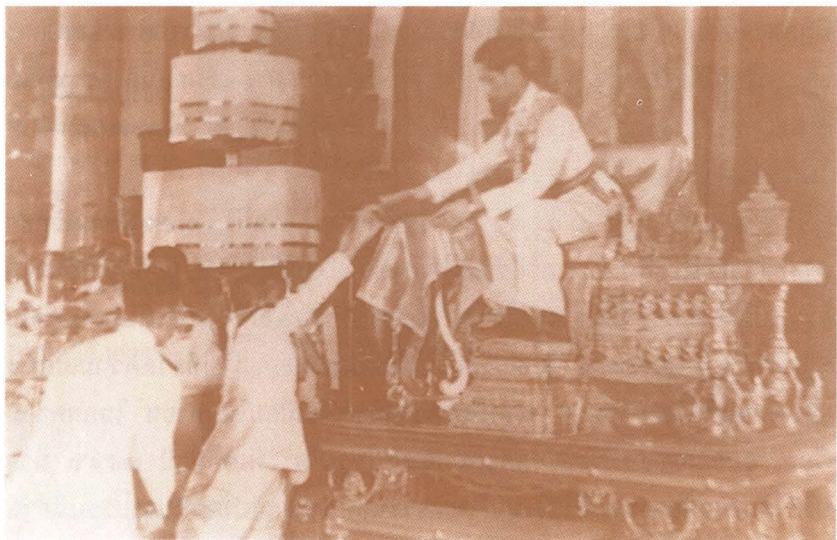

พินุลสงครามเป็นโมฆะ เพราะขัดกับเจตนารมณ์ของประชาชนชาวสยาม คุณูปการของเสรีไทยได้ช่วยให้ไทยได้มีสันติภาพและได้รับสถานภาพเดิมก่อนสงครามกลับคืนมา ทำสิบปีต่อมา ในปี ๒๕๓๘ รัฐบาลได้ยกย่องคุณูปการนี้และประกาศให้วันที่ ๑๖ สิงหาคมเป็นวัน สันติภาพไทย

ตลอดห่วงแห่งความวุ่นวายทางการเมือง นายปรีดีไม่เคยเสื่อมศรัทธาจากการปลุกฝังวิถีแห่งประชาธิปไตยให้เกิดขึ้น โดยได้เพียรพยายามทุกวิถีทางที่จะปกป้องและดูแลระบอบประชาธิปไตยที่เปรียบเสมือนทารกให้เติบโตขึ้นต่อไป นายปรีดีไม่เคยประหลาดดินอย่างชนชั้นนำร่วมสมัยของท่านที่ขาดความเชื่อมั่นและความจริงใจกับราษฎร ท่านมีศรัทธาอย่างเต็มเปี่ยมในมหาชน ในบทความเรื่อง “อนาคตของประเทศไทยควรดำเนินไปในรูปใด” พิมพ์เมื่อปี ๒๕๑๖ นายปรีดีได้กล่าวอย่างซาบซึ้งถึงแนวคิดของระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งชี้แนะแนวทางการดำเนินงานของท่านมาจนตลอดชีวิตไว้ว่า “ระบบเพื่อผลประโยชน์ของคนจำนวนน้อยจะคงอยู่ชั่วกาลปาวสานไม่ได้ อนาคตจะต้องเป็นของราษฎรซึ่งเป็นพลเมืองส่วนข้างมาก ความยุติธรรมทางสังคมจักต้องถูกกำจัดให้หมดสิ้นไป”

นายปรีดีตระหนักดีว่า สังคมเราจะเป็นประชาธิปไตยได้ก็ต่อเมื่อคนจำนวนมากได้รับการคุ้มครองสิทธิและได้รับโอกาสพัฒนาตนเอง ท่านทราบดีว่าการให้แต่เสรีภาพทางการเมือง โดยไม่ส่งเสริมโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมแก่ชนเหล่านั้นไม่ใช่เรื่องถูกต้อง ท่านพยายามที่จะทำลายระบบศักดินาและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจเพื่อให้เกิดสังคมที่ดั่งงามขึ้น ท่านปรารถนาที่จะให้เกิดความสามัคคีและความเข้าใจกันในระหว่างคนร่วมชาติ เพื่อให้พวกเขาได้พัฒนาตนเอง ให้เกิดความใส่ใจและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน อันต่างจากระบบที่ส่งเสริมการแข่งขันอย่างทำลายล้างซึ่งเป็นการสูญพลังไปโดยเปล่าประโยชน์ นายปรีดีมีวิสัยทัศน์มุ่งให้ประชาชนทั้งมวลมีส่วนร่วมในการเสียสละเพื่อความไพบุลย์ของสังคมร่วมกัน

นายปรีดีได้กล่าวถึงเรื่องนี้อย่างชัดเจนว่า “สังคมจะดำรงอยู่ได้ก็โดยมวลราษฎร ดังนั้นระบบของสังคมที่ทำให้มวลราษฎรมีพลังผลักดันให้สังคม

รับพระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๔๘๕ จากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ประชาชนมาให้การต้อนรับอย่างล้นหลาม
เมื่อกลับจากการเดินทางไปเป็นทูตสันถวไมตรีกับนานาประเทศ
หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

ก้าวหน้าก็คือระบอบประชาธิปไตย” ท่านยังได้เสริมว่า เนื่องจากสังคมกอบปรด้วยมิติต่าง ๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในสังคมประชาธิปไตย เราจึงไม่เพียงต้องส่งเสริมประชาธิปไตยทางการเมือง หากต้องส่งเสริมประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจ รวมทั้งความคิดที่เป็นประชาธิปไตยด้วย

ในการส่งเสริมโอกาสด้านเศรษฐกิจ นายปรีดีได้ผลักดันแนวความคิดการจัดตั้งระบบสหกรณ์ท้องถิ่น เพื่อดำเนินกิจการด้านเศรษฐกิจอันเป็นไปเพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิก ท่านเชื่อว่าราษฎรจะต้องสามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง มากกว่าที่จะต้องพึ่งพาการบริจาคหรือการทำบุญกุศลจากชนชั้นปกครองบ่อยครั้งที่เราจะพบว่ามีการทำบุญกุศลบังหน้าการเอาเปรียบทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การบริจาคกลายเป็นข้ออ้างเพื่อรักษากฎหมายหลาย ๆ ข้อและการปฏิบัติหลาย ๆ อย่างในสังคม เหล่านี้ควรเปลี่ยนไปเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

นายปรีดีและคณะเห็นความจำเป็นที่ราษฎรจะต้องเข้าใจระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ ต้องตระหนักถึงสิทธิใหม่ของตนเอง รวมทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบภายใต้ระบบที่สถาปนาขึ้นใหม่นี้ ดังนั้นในปี ๒๔๗๗ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นายปรีดีได้สถาปนามหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้น และดำรงตำแหน่งผู้ประศาสน์การคนแรกของมหาวิทยาลัย ที่เปิดหลักสูตรการเรียนอย่างหลากหลายเหมือนเป็นตลาดวิชา ซึ่งรวมทั้งวิชาด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ดังที่ท่านได้สะท้อนอุดมคติในสุนทรพจน์ ที่กล่าวในพิธีเปิดมหาวิทยาลัยว่า “มหาวิทยาลัยย่อมอุปมาประดุจบ่อน้ำบาดาลความกระหายของราษฎรผู้สมัครแสวงหาความรู้ อันเป็นสิทธิและโอกาสที่เขาควรได้ตามหลักแห่งเสรีภาพในการศึกษา รัฐบาลและสภาผู้แทนเห็นความจำเป็นในข้อนี้จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้น...”

“...ยิ่งสมัยที่ประเทศของเราดำเนินการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญเช่นนี้แล้ว เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์สำหรับประศาสน์ความรู้ในวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองแก่พลเมืองให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เปิดโอกาสให้แก่พลเมืองที่จะใช้เสรีภาพในการศึกษากว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์

กับประธานเหมา เจ๋อตง ขณะสักการะเมืองอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

กับท่านผู้หญิงพูนศุข และลูก ๆ ขณะพำนักอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน

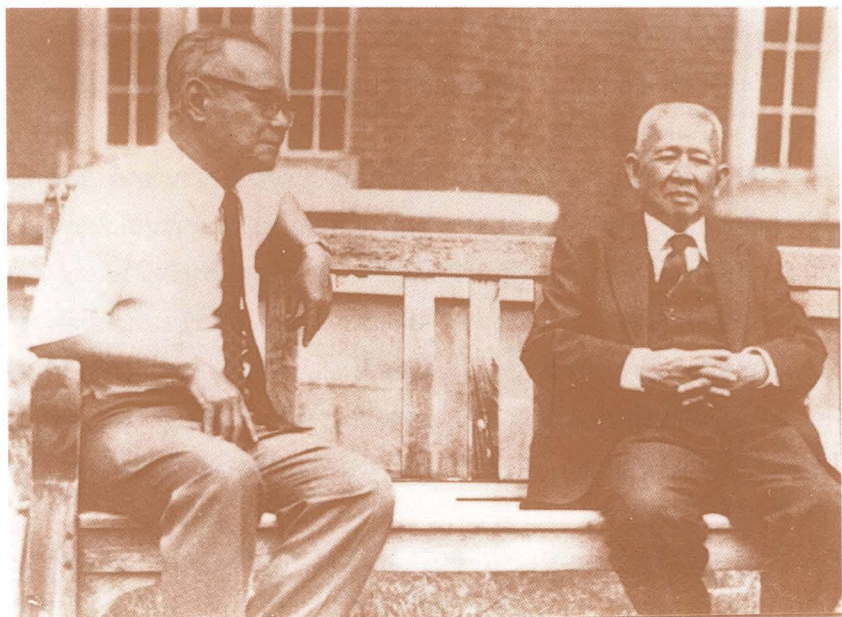
ของประเทศชาติสืบไป”

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้กลายเป็นสถาบันนำในการช่วยส่งเสริมและปกป้องระบอบประชาธิปไตยในเวลาต่อมา

พร้อมกันนั้น นายปรีดิยังมุ่งมั่นให้เกิดสันติภาพระดับนานาชาติ ในฐานะรัฐมนตรีภายใต้รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ท่านได้แสดงความไม่เห็นด้วยอยู่เนือง ๆ กับนโยบายการเรียกร้องเอาดินแดนคืน อาทิ แผนการยึดคืนดินแดนในอินโดจีนที่อยู่ภายใต้อารักขาฝรั่งเศส ในระหว่างที่ประเทศฝรั่งเศสถูกยึดครองโดยกองทัพเยอรมันในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง อีกตัวอย่างหนึ่งได้แก่ความพยายามของท่านที่จะบอกกับนานาประเทศให้ทราบ ว่า การใช้ความรุนแรงเข้าห้ำหั่นกันเป็นสิ่งที่สูญเปล่า โดยสร้างภาพยนตร์เป็นภาษาอังกฤษ เรื่อง พระเจ้าช้างเผือก ขึ้นเป็นอุทาหรณ์

นายปรีดิสนับสนุนการกำหนดใจตนเองและอิสรภาพของประเทศอาณานิคมทั้งหลาย ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนในระหว่างที่ท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นโยบายต่างประเทศดังกล่าวเป็นองค์ประกอบด้านสากลส่วนหนึ่งเพื่อเสริมรับกับการปฏิรูปสังคมและระบอบประชาธิปไตยของสยามเอง ทั้งนี้เพราะประเทศเหล่านั้นมุ่งที่จะให้อำนาจกับประชาชน ให้เกิดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานอันเป็นสิ่งจำเป็นในการกำหนดชะตากรรมของตนเอง ท่านได้ร่วมก่อตั้งสันนิบาตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดสันติสุข โดยจะร่วมมือประสานงานกันระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้

นายปรีดิยังเป็นผู้กำหนดโครงสร้างของรัฐธรรมนูญฉบับ ๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ ซึ่งถือได้ว่าเป็นประชาธิปไตยมากที่สุดฉบับหนึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับนี้สะท้อนถึงการบรรลุซึ่งความพยายามอย่างไม่ย่อท้อของนายปรีดิ ที่มุ่งให้เกิดความยุติธรรมในสังคม และเพื่อสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอย่างเต็มด้วยสาระและความหมายมิใช่เพียงรูปแบบ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้สิทธิในการออกเสียงอย่างเท่าเทียมระหว่างหญิงและชายในการเลือกตั้งสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ทั้งยังมีบทบัญญัติที่มุ่งปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอีกด้วย

ศาสตราจารย์ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ในกรุงลอนดอน

ขบวนเชิญอัฐิธาตุ รัชบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ จากสนามบินดอนเมือง
 มุ่งสู่ จ. พระนครศรีอยุธยา บ้านเกิดของท่านเมื่อวันที่ ๗ พ.ค. ๒๕๒๙

ลักย

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๙๙ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคตในท้องพระบรมมหาราชวังและสถานที่เกิดเหตุทั้งได้ปรึกษากับบรรดาเชื้อพระวงศ์ชั้นผู้ใหญ่แล้ว นายปรีดีได้ออกแถลงการณ์ในฐานะนายกรัฐมนตรีว่าการสวรรคตเป็นอุบัติเหตุ ส่งผลให้ศัตรูทางการเมืองของนายปรีดีฉวยโอกาสนี้ บั่นแตงว่าในหลวงถูกลอบปลงพระชนม์ และใส่ไคล้ว่านายปรีดีเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการลอบปลงพระชนม์

คืนวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ คณะนายทหารและพลเรือนได้ทำรัฐประหาร โดยอ้างเหตุลอบปลงพระชนม์เพื่อทำลายนายปรีดี (คำตัดสินชั้นศาลหลายคดีหลังจากนั้นได้ยืนยันถึงความบริสุทธิ์ของนายปรีดี) รดถึงยังกระสุนใส่ทำเนียบท่าช้างซึ่งนายปรีดีและครอบครัวพำนักอยู่ ทำให้ท่านต้องลี้ภัยการเมืองไปสิงคโปร์ ต่อมาในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ ด้วยความร่วมมือจากทหารเรือและชาวสยามผู้ศรัทธารัฐบาลประชาธิปไตยจำนวนหนึ่ง นายปรีดีได้ทำการปฏิวัติเพื่อยึดอำนาจกลับคืนมาแต่ไม่สำเร็จ และท่านได้ออกจากประเทศโดยมิได้กลับมาอีกเลย ระหว่างปี ๒๔๙๒ ถึง ๒๕๑๓ ท่านพำนักในสาธารณรัฐประชาชนจีน หลังจากนั้นก็ได้ดำเนินชีวิตอย่างสามัญชนที่บ้านชานกรุงปารีส พร้อมด้วยภริยาและบุตร ท่านถึงแก่อสัญกรรมอย่างสงบเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๖

ในระหว่างลักย นายปรีดีได้เขียนหนังสือไว้มากและได้กล่าวสุนทรพจน์หลายต่อหลายครั้ง เพื่อแบ่งปันความคิดด้านประชาธิปไตย สันติภาพ และความยุติธรรมในสังคมของท่านกับคนรุ่นหลัง เมล็ดพันธุ์แห่งประชาธิปไตยที่นายปรีดีได้เพาะไว้เมื่อหกทศวรรษก่อน เริ่มงอกเงยขึ้นมา ต้นไม้แห่งเสรีภาพของท่านจักเติบโตขยายกิ่งก้านสาขายังยืนสืบไปเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับว่ามวลราษฎรสยามเรียนรู้และนำความคิดของท่านไปใช้อย่างไร

แด่บุรุษอาชาไนยผู้ทรวปัญญา

ตามพระพุทธนิพนธ์ที่ตรัสไว้ว่า
“ทุลโล ปุริสาชฌโณ นิโส สพฺพตฺถ ชายติ
ยตฺถ โส ชายติ ธิโร ตํ กุลํ สุขเมตติ”

“บุรุษอาชาไนยหาได้ยาก บุรุษอาชาไนย ย่อมไม่เกิดขึ้นในที่ทั่วไป บุรุษอาชาไนย
ผู้ทรงปัญญา เกิดในตระกูลใด ตระกูลนั้นย่อมบรรลุลถึงความสุข”

นายปรีดี พนมยงค์ เป็นมหาบุรุษผู้ที่มีคุณูปการอย่างใหญ่หลวงแก่
ประเทศชาติและราษฎรไทย เป็นบุรุษอาชาไนย

๑. กำเนิด ณ บ้านหน้าวัดพนมยงค์ ตำบลท่าวาสุกรี อำเภอกองเก่า
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลงานอันประเสริฐของนายปรีดี พนมยงค์ ยืนยันว่า “กรุงศรีอยุธยาไม่
สิ้นคนดี” นั้นเป็นสัจจธรรม

ศรี แปลว่า ดั่งงาม อยู่ทอ แปลว่า ไม่พ่ายแพ้ หรือปราบไม่ได้

ชีวิตของท่านจึงไม่พ่ายแพ้และดั่งงาม

สิ่งที่ท่านเสียคือสิ่งที่ท่านได้ (His Lost is His Gain)

๒. ท่านเป็นอภิชาตบุตร ที่ครอบครัวยุติธรรม

๓. ท่านเป็นสัตตบุรุษเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อสุขแห่งชนเป็น
อันมาก ท่านยังประโยชน์เกื้อกูล และสุขให้สำเร็จแก่มารดาบิดา บุตรภรรยาและ

แก่หมู่คนผู้เป็นมิตรและผู้ร่วมงาน

๔. ท่านเป็นนักเรียนดี นักศึกษาเยี่ยม ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๔๖๐-๒๔๗๐ โดยได้รับเลือกจากกระทรวงยุติธรรมให้ทุนไปศึกษาวิชากฎหมาย ณ ประเทศฝรั่งเศส ที่มหาวิทยาลัยปารีส ท่านได้รับ “ดุษฎีบัณฑิตกฏหมาย” ทางด้านสังคม ท่านได้รับเลือกเป็นเลขาธิการ และต่อมาเป็นนายกสมาคมยานุเคราะห์สมาคม และเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๙ ท่านได้ประชุมครั้งแรกก่อตั้งคณะราษฎรที่กรุงปารีส

พ.ศ. ๒๔๗๐-๒๔๗๑ ท่านกลับมารับราชการในประเทศไทย ได้รับยศเป็นอำมาตย์ตรี และได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นหลวงประดิษฐมนูธรรม

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๑ สมรสกับ น.ส. พูนสุข ณ บ่อมเพชร

๕. พ.ศ. ๒๔๗๕ วันที่ ๒๔ มิถุนายน เป็นผู้นำฝ่ายพลเรือนคณะราษฎรทำการอภิวัฒน์เปลี่ยนแปลงการปกครอง

เสนอหลัก ๖ ประการ คือ

๑. จะต้องรักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย
๒. จะต้องรักษาความปลอดภัยในประเทศ
๓. จะต้องบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ จะหา
งานให้ราษฎรทุกคนทำ จะวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎร
อดอยาก

๔. จะต้องให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาคกัน

๕. จะต้องให้ราษฎรได้มีเสรีภาพ มีความเป็นอิสระ

๖. จะต้องให้การศึกษาย่างเต็มที่แก่ราษฎร

นอกจากนั้นได้เสนอร่างพระราชบัญญัติธรรมานุการปกครองแผ่นดินสยาม ฉบับชั่วคราว ฉบับวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้รับการแต่งตั้งจากสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นเลขาธิการคนแรก

วันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี

วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เสนอเค้าโครงการเศรษฐกิจ เพื่อให้
พิจารณาเป็นหลักนโยบายเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย

วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖ ถูกบังคับให้เดินทางจากประเทศไทยโดยถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์

ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๗๖ เดินทางกลับสยาม

ในวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรลงมติ หลวงประดิษฐ์มนูธรรมไม่มีสิทธิเป็นคอมมิวนิสต์ดังที่ถูกกล่าวหา

วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ก่อตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๘ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

เจรจาให้ธนาคารอังกฤษลดดอกเบี้ยเงินกู้จากร้อยละ ๖ เป็นร้อยละ ๒

เจรจาให้ประเทศมหาอำนาจเลิกสนธิสัญญาไม่เสมอภาค

ทำสัญญาใหม่กับประเทศมหาอำนาจรวม ๑๓ ประเทศ ทำให้สยามมีเอกราชอธิปไตยโดยสมบูรณ์

วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ถึง ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ได้ยกเลิกภาษีรัชชูปการ

ได้ยกเลิกอากรค่านา

ปรับปรุงอากรให้เป็นธรรมแก่สังคม

ใช้ทองคำญี่ปุ่นทดแทนการกู้เงินไทย

ก่อตั้งธนาคารชาติ

๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ญี่ปุ่นเดินทัพเข้าไทย

๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ สภาผู้แทนราษฎรมีมติให้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแผ่นดินแทนพระองค์

ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ถึง สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นหัวหน้าขบวนการเสรีไทย ในนาม “รัฐ”

๑๖ สิงหาคม ๒๔๘๘ ประกาศสันติภาพในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล สัมพันธมิตรรับรองเอกราชอธิปไตยของชาติไทย

๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ยกย่องไว้ในฐานะรัฐบุรุษอาวุโส

วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ ถึง วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙

ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคต ในฐานะนายกรัฐมนตรีได้เสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ให้อัญเชิญพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดชขึ้นครองราชย์สืบราชสันตติวงศ์ต่อไป

วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐ คณะรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศ ลี้ภัยการเมืองไปยังสิงคโปร์

กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๒ ถึง พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ลี้ภัยการเมือง ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ประพันธ์เรื่อง สังคมปรัชญาเบื้องต้น และ ความเป็นอนิจจังของสังคม

พ.ศ. ๒๕๑๓ เดือนพฤษภาคม ถึง พ.ศ. ๒๕๒๖ พำนักอยู่ในประเทศฝรั่งเศส ประพันธ์บทความเรื่อง “จะมีทางได้ประชาธิปไตยโดยสันติวิธีหรือไม่” เรื่อง “จงพิทักษ์เจตนารมณ์ประชาธิปไตยสมบูรณ์ของวีรชน ๑๔ ตุลาคม” เรื่อง “เราจะต่อต้านเผด็จการอย่างไร”

พระพุทธพจน์ว่า “ทุกอย่าง เกิด-ดำรงอยู่-แล้วดับ”

พระพุทธพจน์ว่า “ผลของการก่อสร้างไว้ดีแล้ว ย่อมไม่สูญหาย”

เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๖ มหามกุฏราชวิทยาลัยผู้ทรงปัญญาได้ละซึ่งสังฆารไป ณ บ้านพักชานกรุงปารีส เหลือไว้ซึ่งอุดมการณ์อันสูงส่งเพื่อเป็นมรดกแด่ชุมชนคนธรรมดาคว่า จะมีการสืบทอดอย่างไรเพื่อให้มี

๑. ผู้เป็นนักประชาธิปไตย

๒. ผู้เป็นนักสันติภาพ

ฉะนั้น ในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาลของศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส โครงการรางวัลปรีดี พนมยงค์สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นในด้านประชาธิปไตย และสันติภาพจึงเกิดขึ้นโดยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๖๑/๒๕๕๐ และที่ ๑๔๕/๒๕๕๑ เห็นสมควรให้มีการให้รางวัลแก่บุคคลดีเด่น ๒ ด้าน คือ ด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ ซึ่งมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการโครงการรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ ตรวจสอบ ทั้งที่เสียชีวิตแล้ว และมีชีวิตอยู่ เพื่อรำลึกถึงคุณความดีของนายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส และอาศัยกุศโลบายดังกล่าวเป็นกระแสน้ำจรรโลงคุณความดีที่บุคคลอื่นจะได้กระทำในทางกตเวที อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ

คุณสมบัติทั่วไปของบุคคลที่ควรได้รับการเสนอชื่อ

๑. ด้านประชาธิปไตย

๑.๑ มีแนวคิดทำงานมุ่งส่งเสริมหลัก ๖ ประการของคณะราษฎร

หลัก ๖ ประการ ประกอบด้วยเรื่องเอกราช เรื่องความปลอดภัย เรื่องเศรษฐกิจ เสรีภาพ ความเสมอภาค ภารดรภาพ และการศึกษา ทั้งนี้ โดยการใช้สันติวิธีที่จะนำไปสู่ภารดรภาพในแนวคิดและการทำกิจกรรมสังคม

๑.๒ มีความใจกว้างรับความคิดเห็นของทุกฝ่าย แม้จากฝ่ายตรงกันข้าม โดยสุจริต (ด้วยความยินดี) ไม่ถือความเห็นของตนเป็นสำคัญ มีความโปร่งใส ให้ความรู้และข้อมูล โดยมีได้ปิดบังหรือบิดเบือน

๑.๓ อยู่ข้างประชาชน คือถือความเห็นและประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นประโยชน์สูงสุด แต่ก็ไม่ละเลยความเห็นและประโยชน์ของประชาชนส่วนน้อย ไม่เห็นประโยชน์ของตนหรือฝ่ายตน

๑.๔ อุดทนและใช้เหตุผล มีความอดกลั้นอดใจ ใจเย็นไม่วู่วาม ไม่ใช้อารมณ์หรืออคติในการพิจารณา การตัดสินใจ และการดำเนินการใดๆ ใช้เหตุผล และหลักนิติธรรมอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

๑.๕ สร้างความเป็นธรรมในสังคม เอื้ออำนวยให้ทุกส่วนในสังคมดำรงอยู่ได้ด้วยความเป็นธรรม และเคารพในความเสมอภาคและศักดิ์ศรีของผู้อื่น เช่น ให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ เท่าเทียมกัน มีโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษา การหางาน การทำงาน การดำรงชีวิตอย่างปลอดภัย ไม่อดอยาก และมีสุขภาพดี

๒. ด้านสันติภาพ

๒.๑ มีความยึดมั่นในเอกราชของชาติ และความปรองดองในภูมิภาคหรือในระดับนานาชาติ

๒.๒ เป็นคนดี เป็นผู้ถือมั่นในสัจจะ คุณธรรม และจริยธรรม

๒.๓ มีความรักในธรรมชาติ มนุษยชาติ ความรักทำให้เกิดการเสียสละ ความอดทน ความเมตตา

๒.๔ รู้จักประสานประโยชน์ สามารถยุติหรือบรรเทาความขัดแย้งโดยการประสานประโยชน์

๒.๕ นิยมสันติวิธี ไม่นิยมสงครามหรือการใช้ความรุนแรงใดๆ ทั้งสิ้น

๒.๖ มีความยึดมั่นในหลักการความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนพลเมือง

๒.๗ มีผลงานปรากฏชัดเจนที่ส่งเสริมแนวทางสันติวิธี

๓. ลักษณะของผลงาน

๓.๑ มีระยะเวลาการทำงาน และผลงานเป็นที่ประจักษ์พอสมควร

๓.๒ มีผลงาน หรือมีศักยภาพเป็นที่ประจักษ์ สามารถพิสูจน์ได้ มีรูปธรรมเด่นชัดทั้งด้านความคิด ความริเริ่ม รวมทั้งกิจกรรม ที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓.๓ มีผลงานเป็นคุณประโยชน์ต่อสังคม

๓.๔ สังคมให้การยอมรับในผลงาน

๔. คุณสมบัติเฉพาะตัว

๔.๑ ได้แก่ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ วิริยะ อดสาหะ และความ

กล่าวหาญ

๔.๒ วิธีชีวิตทั้งในแง่ชีวิตส่วนตัว และชีวิตครอบครัวในทางดีงามและสร้างสรรค์ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

๕. คุณสมบัติอื่นๆ

คณะอนุกรรมการจะคำนึงถึงเพศ โดยอย่างน้อยมีเพศหญิง ๑ คนรวมด้วย

๖. บุคคลที่ควรเสนอชื่อให้พิจารณา

๖.๑ เป็นบุคคลที่ช่วงอายุเกิดในรอบ ๑๐๐ ปี คือ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๕๓ (ทั้งผู้มีชีวิตอยู่ หรือเสียชีวิตแล้ว)

๖.๒ บุคคลที่มีอายุระหว่าง ๓๒ - ๕๕ ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุในการบริหารประเทศของนายปรีดี พนมยงค์ (ทั้งผู้มีชีวิตอยู่ หรือเสียชีวิตแล้ว)

๖.๓ ทั้งนี้เป็นการฟื้นฟูประวัติศาสตร์ เพื่อให้สังคมยอมรับผลงานของบุคคลร่วมสมัยนั้นให้ประจักษ์ แต่สำหรับบุคคลที่มีผลงานดีเด่นที่ยังมีชีวิตอยู่ การให้รางวัลจะเป็นการให้กำลังใจให้ทำงานเพื่อสังคมต่อไป

กระบวนการรับสมัคร

๑. โดยการเสนอชื่อของหน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐ
๒. เสนอชื่อโดยบุคคลทั่วไป
๓. ผู้เสนอต้องแนบเอกสารแสดงรายละเอียดของบุคคลที่ถูกเสนอชื่อมา
ยังคณะอนุกรรมการฯ

จำนวนรางวัล มูลค่ารางวัล และรูปแบบรางวัล

๑. จำนวนรางวัลมี ๔ รางวัล
๒. สำหรับบุคคลเสียชีวิตแล้ว

รางวัลประชาธิปไตย ๑ รางวัล

รางวัลสันติภาพ ๑ รางวัล

สำหรับบุคคลยังมีชีวิตอยู่

รางวัลประชาธิปไตย ๑ รางวัล

รางวัลสันติภาพ ๑ รางวัล

๓. มูลค่ารางวัล สำหรับผู้เสียชีวิต รางวัลละ ๑.๒ แสนบาท สำหรับผู้สูงอายุ รางวัลละ ๑.๕ แสนบาท สำหรับหนุ่มสาว รางวัลละ ๑.๒ แสนบาท

๔. รูปแบบปฏิมากรรม ๓ มิติ สะท้อนสัญลักษณ์ประชาธิปไตยและสันติภาพ

๕. ประกาศนียบัตร

คณะกรรมการรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่น

ทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ ประกอบด้วย

นายแพทย์เสม	พริ้งพวงแก้ว	ประธานอนุกรรมการ
นายโคทม	อารียา	อนุกรรมการ
นายเดช	พุ่มคชา	อนุกรรมการ
นางสาวธีรนาถ	กาญจนอักษร	อนุกรรมการ
นายมารค	ตามไท	อนุกรรมการ
นายวิษณุ	วรัญญ	อนุกรรมการ
นายพิภพ	ธงไชย	อนุกรรมการ และเลขานุการ

หมายเหตุ นางสาวธีรนาถ กาญจนอักษร ถึงแก่กรรมระหว่างเป็นอนุกรรมการ

ผลงานรับสมัคร และเสนอชื่อ

ประกาศเชิญชวนเสนอชื่อ	มีนาคม - พฤษภาคม ๒๕๔๒
พิจารณาขั้นตอนพร้อมทั้งคณะ	
ทำงานหาข้อมูล และตรวจสอบประวัติ	มิถุนายน ๒๕๔๒
พิจารณาข้อมูลจากคณะทำงาน	ตุลาคม ๒๕๔๒
เสนอชื่อให้คณะกรรมการตัดสิน	
คัดเลือกผู้ที่สมควรได้รับรางวัล	พฤศจิกายน ๒๕๔๒

เตรียมทำประวัติบุคคลที่ได้รับรางวัล

ทำวิดิทัศน์และหนังสือ

รวมทั้งจัดงานพิธีมอบรางวัล

มกราคม - เมษายน ๒๕๕๓

วันประกาศรางวัล วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ รัฐสภา

กิตติกรรมประกาศ

คณะกรรมการรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ ขอถือโอกาสนี้แสดงการระยอย่างสูงต่อท่านผู้เสนอชื่อ พร้อมทั้งผลงานอันประเสริฐจากหน่วยงานของรัฐ ของหน่วยงานเอกชน และบุคคลทั่วไป พร้อมทั้งการให้ข้อมูลเพิ่มเติม จนคณะกรรมการฯ สามารถคัดเลือกผู้ถึงพร้อมคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะในด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้ว ด้วยความภูมิใจยิ่ง

อีกหลายท่านที่มีผลงานเป็นที่ปลื้มใจของคณะกรรมการฯ ควรได้รับการพิจารณาในโอกาสต่อไป ถ้าโครงการรางวัลปรีดี พนมยงค์ ยังคงอยู่อีกในอนาคต เพื่อยืนยันว่า “บุรุษอาชาไนยผู้ทรงปัญญา” ยังมีอยู่อีก

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว)

ประธานคณะกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ

ประวัติผู้ได้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย
และสันติภาพ

นายกุหลาบ สายประดิษฐ์

ผู้ได้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย

คำประกาศเกียรติคุณ รางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้าน ประชาธิปไตย และสันติภาพ

นายกุลหลาบ สายประดิษฐ์ เป็นนักคิด นักเขียนและนักเคลื่อนไหวคนสำคัญของไทย ที่มีผลงานด้านการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยมาอย่างยาวนาน ยิ่งในยุคที่เผด็จการครองเมืองและสังคมอับจนทางปัญญา นายกุลหลาบได้เป็นหลักในทางสติปัญญา จุดประกายความคิดแก่คนในสังคมให้มุ่งแสวงหาความจริงและความถูกต้องดีงาม กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาทางออกด้วยวิธีการอันเป็นสันติ แม้ในสมัยที่นายกุลหลาบจำต้องหลบภัยพลไปพำนักยังต่างเมือง หากความคิดของนายกุลหลาบก็ยังมีอิทธิพลและเป็นแรงบันดาลใจให้กับคนหนุ่มสาวในขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและความเป็นธรรมของสังคม แม้ในช่วงหลังของชีวิตนายกุลหลาบจะต้องอาศัยอยู่ในดินแดนประเทศที่นิยมต่างลัทธิออกไป หากนายกุลหลาบก็ยังคงเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตยไม่เสื่อมคลาย

อาจกล่าวได้ว่านายกุลหลาบ สายประดิษฐ์เป็นหนึ่งในต้นน้ำแห่งกระแสน้ำของขบวนการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยและความเป็นธรรมของสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชนรุ่นหลังทั้งในด้านหน้าที่การงานและวิถีชีวิตส่วนตัว ทั้งยังเป็นผู้ที่มีธรรมกำกับใจอยู่ด้วยโดยตลอดชีวิต แม้การต่อสู้ของท่านจะนำมาซึ่งความทุกข์ทรมานแก่ชีวิต ท่านก็ได้ย่อท้อ ยังคงซื่อสัตย์ต่ออุดมการณ์ตราบนานจนวาระสุดท้ายของชีวิต

ในฐานะนักคิด นักเขียน และนักต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยด้วยวิถีทางอันปราศจากการใช้ความรุนแรงไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ และจริงจัง เป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่นักประชาธิปไตย คณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย

และสันติภาพ จึงขอประกาศเกียรติคุณให้ นายกุลลาบ สายประดิษฐ์ เป็นผู้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย เนื่องในวาระแห่งการเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาล นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส (๑๑ พฤษภาคม ๒๔๔๓ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓) และวาระที่องค์การยูเนสโกบรรจุชื่อนายปรีดี พนมยงค์ไว้ในปฏิทินการเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญของโลก (ค.ศ. ๒๐๐๐ - ค.ศ. ๒๐๐๑)

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์เสมอ พริ้งพวงแก้ว)

ประธานคณะกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ

นายกุหลาบ สายประดิษฐ์

กล่าวได้ว่านายกุหลาบ สายประดิษฐ์เป็นนักคิดผู้ยิ่งใหญ่คนหนึ่งในยุคสมัยแห่ง “ความผันผวนและสับสน” ท่านเป็นทั้งปัญญาชน นักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ และเป็นนักอุดมคติ ความคิดความอ่านของท่านมีอิทธิพลต่อคนร่วมสมัยและชนรุ่นต่อ ๆ มาเป็นอย่างมาก ชื่อของท่านเป็นที่กล่าวขานกันในทุกยุคทุกสมัย

นายกุหลาบเกิดเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ.๒๔๔๘ ที่กรุงเทพมหานคร ในครอบครัวเล็ก ๆ ที่มีฐานะไม่ค่อยดีนัก บิดาของเขามีอาชีพเป็นเสมียนเอกกรมรถไฟ และได้เสียชีวิตลงเมื่อนายกุหลาบมีอายุได้เพียง ๖ ปี มารดาและพี่สาวจึงเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวและส่งเสียเขาจนสำเร็จการศึกษา

ความที่ครอบครัวมีอยู่ด้วยกันเพียง ๓ ชีวิต ทำให้นายกุหลาบมีความผูกพันกับแม่และพี่สาวมาก ซึ่งท่านได้สะท้อนความรู้สึกและทัศนคติยกย่องและให้ความสำคัญต่อสตรีเพศในงานวรรณกรรมและบทประพันธ์หลายชิ้น

นายกุหลาบเริ่มเรียนหนังสือที่โรงเรียนวัดหัวลำโพง จนจบชั้นประถม ๔ และเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนทหารเด็กของทูลกระหม่อมอักษราภรณ์เดชาวุฒิ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครราชสีมา ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำ จากนั้นจึงได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมปีที่ ๑ ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์จนจบชั้นมัธยมปีที่ ๘ ซึ่งที่นั่นเองที่พรสวรรค์ในด้านการเขียนหนังสือได้เปล่งประกายให้เห็น นายกุหลาบและเพื่อนร่วมชั้นบางคนได้เริ่มทำหนังสือพิมพ์ในห้องเรียนชื่อ *ดรณสาส์น* และ *ศรีเทพ* นอกจากทำหนังสือพิมพ์ในโรงเรียนแล้ว นายกุหลาบและเพื่อน ๆ ยังได้ส่งผลงานไปตามหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ ด้วย

ภายหลังสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมที่ ๘ นายกุหลาบก็ได้งานสอนหนังสือเลี้ยงชีพ แต่โชคชะตาบันดาลชักนำให้ท่านเข้าสู่ถนนสายวรรณกรรมและวงการหนังสือพิมพ์ นายกุหลาบได้เป็นบรรณาธิการนิตยสารและหนังสือพิมพ์หลายเล่มหลายฉบับด้วยกัน อาทิ นิตยสาร *สุภาพบุรุษ* นิตยสาร *สาส์นสหาย* หนังสือพิมพ์ *บางกอกเมือง ไทยใหม่ ศรีกรุง ประชาชาติ* เป็นต้น

นายกุหลาบได้ใช้พรสวรรค์ในทางแต่งหนังสือและใช้หนังสือพิมพ์รวมทั้ง

งานวรรณกรรมเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่และปลูกมโนธรรมสำนึกให้ผู้อ่าน เห็นคุณค่าของความถูกต้องดีงาม ท่านใช้หนังสือและหนังสือพิมพ์เป็นกระบอกเสียงในการเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจต่อระบอบประชาธิปไตยให้ประชาชน รวมไปถึงการเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับชนทุกชั้น ข้อเขียนของท่านแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความต้องการแสวงหาคำแห่งความดีงาม ยิ่งในสมัยเผด็จการเรืองอำนาจและสังคมอับจนปัญญา ข้อเขียนของนายกุหลาบได้จุดประกายทางความคิดแก่ผู้อ่านกระตุ้นให้แสวงหาสัจธรรม ความดีและความงาม ปลูกเร้าให้คนเกิดการคิดและค้นหาทางออกจากความฟอนพะ ท่านกล่าววิพากษ์วิจารณ์ความไม่ถูกต้องและความอยุติธรรมอย่างตรงไปตรงมาพร้อมกับให้ข้อคิดและนำเสนอทางออกอย่างยากจะมีใครกล้าทำเช่นท่านผู้นี้โดยไม่หวาดเกรงภัยใดๆ จะมากล้ากราย

แม้นายกุหลาบจะไม่ได้มีส่วนร่วมโดยตรงในทางการเมือง แต่ท่านก็มีความเชื่อถือนในระบอบประชาธิปไตยอย่างหนักแน่นและมั่นคง ทว่าความเชื่อมั่นของท่านไม่ได้เกิดจากอารมณ์เพียงชั่ววูบอย่างผู้ที่ขาดวิจรรย์ญาณ แต่เป็นความเชื่อที่ตั้งอยู่บนความศรัทธาที่มีต่อมนุษยชาติ ท่านเชื่อว่าแม้มนุษย์จะมีข้อจำกัดแต่มนุษย์ก็มีสติปัญญาที่จะนำพาไปสู่การสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมที่ดีงามได้ และระบอบประชาธิปไตยก็เป็นหนทางหนึ่งที่สามารถช่วยเปิดช่องให้แต่ละคนมีส่วนร่วมและมีโอกาสแสวงหาความงอกงามทางปัญญาและจิตใจ เขาไม่เคยหมดหวังและท้อแท้ต่อเพื่อนมนุษย์ แม้บนเส้นทางไปสู่ดวงดาวนั้น จะพบกับอุปสรรคและความยากลำบากนานัปการก็ตาม และแม้เขาจะต้องประสบกับความเดือดร้อนนานาประการก็ตามที

นอกจากงานเขียนแล้ว เขายังได้ทำงานเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้เกิดความดีงามขึ้นในสังคมอีกด้วย อาทิ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพหนังสือพิมพ์ คณะกรรมการสันติภาพแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งเป็นเหตุให้เขาถูกจับกุมและถูกคุมขังอยู่เป็นเวลานานถึงเกือบ ๕ ปีในข้อหา “กบฏสันติภาพ”

ภายหลังจากได้รับอิสรภาพ และประเทศไทยถูกทำรัฐประหารโดยจอมพล

สฤณี ธนะรัชต์ อันเป็นยุคแห่งความอับเฉาของระบอบประชาธิปไตย บรรดาผู้ที่ฝักใฝ่ระบอบประชาธิปไตยและเรียกร้องความถูกต้องดีงามต้องถูกเบียดเบียนด้วยประการต่าง ๆ จนมีไม่น้อยที่ต้องหนีภัยการเมืองไปต่างประเทศ นายกุหลาบ จึงได้ตัดสินใจหลบภัยการเมืองไปพำนักอยู่ในประเทศจีนจนสิ้นอายุขัยลงในวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๑๗ ด้วยโรคหัวใจ ขณะมีอายุได้เพียง ๖๙ ปี นับเป็นการสูญเสียครั้งสำคัญของการปัญญาชนและวงวรรณกรรมไทย

แม้ท่านจะละโลกนี้ไปแล้ว แต่ความคิดความอ่านและอุดมการณ์ของท่านก็ยังเป็นที่ยกย่องและมีอิทธิพลและเป็นแรงบันดาลใจแก่ชนรุ่นหลังในหลายยุคหลายสมัย ให้ลุกขึ้นต่อสู้เพื่อเรียกร้องให้เกิดระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ขึ้น และให้เกิดสังคมที่ดีงาม

ด้วยผลงานการต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ประชาธิปไตยอย่างสันติวิธีมาโดยตลอดชีวิต เป็นผู้ที่ยืนอยู่ข้างประชาชนและความถูกต้อง จนเป็นเหตุให้ต้องประสบกับความยากลำบากและความทุกข์ยาก แม้ชีวิตก็ต้องไปจบในต่างแดน

ทางคณะกรรมการโครงการรางวัลปรีดี พนมยงค์สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ ได้มีมติอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ประกาศยกย่อง นายกุหลาบ สายประดิษฐ์ รับรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติท่านผู้นี้ ในฐานะที่ท่านได้เสียสละทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน เป็นตัวอย่างอันดีงามแก่ชนรุ่นหลังสืบไป

ภิกขุ พุทธทาส อินทปัญโญ

ผู้ได้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านสันติภาพ

คำประกาศเกียรติคุณ รางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้าน ประชาธิปไตย และสันติภาพ

ในยุคสมัยที่สังคมโลกพัฒนาไปสู่การใช้ความรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมไปถึงระดับวิถีชีวิตของปัจเจกบุคคล ท่านพุทธทาส อินทปัญโญ หรือพุทธทาสภิกขุ เป็นบุคคลแรก ๆ ที่สองประเทศปม่าเอาหลักศาสนธรรมมาแสดงแก่ประชาคมโลก ให้เห็นถึงคุณค่าและความจำเป็นในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

ท่านพุทธทาสมีงานเขียนและคำเทศนามากมายทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่าของสันติภาพทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ท่านชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของสันติภาวะ ว่าเป็นสภาวะอันจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของสรรพชีวิต สอนให้มนุษย์ยกเลิกวิถีชีวิตที่โน้มนำไปสู่การใช้ความรุนแรง เปลี่ยนมาสู่วิถีแห่งการเกื้อกูล ดำรงอยู่ร่วมกันด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน มีเมตตากรุณาต่อกัน ทั้งในระหว่างมนุษย์ด้วยกันเอง และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ รวมทั้งเรียกร้องให้ยุติความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เป็นบ่อเกิดแห่งความทุกข์ยาก และการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เชิญชวนให้ประชาคมโลกหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องสันติภาพ

ไม่แต่หลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนาเท่านั้น หากท่านยังมองออกไปยังคุณค่าของศาสนาอื่น ๆ ชี้แนะให้ศาสนิกชนของทุกลัทธิศาสนาหันกลับไปยังแก่นธรรมแห่งศาสนาตน แล้วนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสันติภาพให้บังเกิดขึ้นในโลก ท่านเรียกร้องให้ทุกศาสนามีใจกว้างต่อกัน เคารพซึ่งกันและกัน และดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

คุณูปการของท่านพุทธทาสภิกขุนั้นมีมากมายมหาศาลอย่างยากจะพรรณนา
ได้หมด ท่านไม่เพียงเป็นหลักในทางปัญญาความคิดเท่านั้น หากยังเป็นผู้นำทาง
จิตวิญญาณอีกด้วย รวมถึงยังเป็นแรงบันดาลใจให้แก่พระรุ่นใหม่ พุทธศาสนิกชน
และนักต่อสู้เพื่อสร้างสรรค์สันติภาพจำนวนมากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ด้วยคุณงามความดีที่ท่านได้กระทำไว้อย่างล้นเหลือนี้ คณะอนุกรรมการ
ฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย
และสันติภาพ จึงขอถวายรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทาง
ด้านสันติภาพแด่ท่านอาจารย์พุทธทาส อินทปัญโญ เนื่องในวาระแห่งการเฉลิม
ฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาล นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส (๑๑ พฤษภาคม
๒๔๔๓ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓) และวาระที่องค์การยูเนสโกบรรจุชื่อนายปรีดี
พนมยงค์ไว้ในปฏิทินการเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญของโลก (ค.ศ. ๒๐๐๐ - ค.ศ.
๒๐๐๑)

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว)
ประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ

ภิกขุ พุทธทาส อินทปัญโญ

เราทุกคนกำลังอยู่ในอารยธรรมที่มั่นใจว่าจะให้คำตอบแก่นุษยชาติ ระบบสังคมที่ดำเนินไปอยู่ก็สัญญาว่าจะมอบชีวิตที่สมบูรณ์พูนสุขแก่เราได้ เราถูกพร่ำสอนว่า การบริโภคและสิ่งสมวัตถุให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เป็นจุดหมายปลายทางของชีวิต และการใช้ความรุนแรงต่อธรรมชาติรวมไปถึงตัวเราเอง ก็เป็นมรรควิธีที่จำเป็นแก่การเดินไปสู่จุดหมายที่พึงประสงค์ หน้าที่ของเราก็คือ ยอมรับคุณค่าที่เป็นที่ยึดถือและก้าวเดินไปตามเส้นทางที่ถูกวางไว้อย่างไม่จำเป็นต้องลังเล

บุคคลแรก ๆ ที่คัดค้านวิถีทางเช่นว่านี้อย่างมีสติ และพยายามค้นหาระบบความเชื่อพื้นฐานที่อยู่เบื้องหลังวิถีดังกล่าว และนำเสนอทางออกที่แยบคาย และเป็นไปได้ด้วยการนำหลักคำสอนในพุทธศาสนามาใช้อย่างมีวิจารณ์ญาณก็คือ พระมหาเจี๋ยม อินทปัญโญ หรือท่านพุทธทาสภิกขุ ผู้ดำเนินรอยตามคำสอนของพระบรมศาสดาที่ทรงสอนให้มุ่งทางพระธรรมและพระวินัย แทนการปฏิบัติตนไปตามกระแสอย่างขาดสติปัญญา

ท่านพุทธทาสภิกขุเกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๔๙ ที่หมู่บ้านกลาง ตำบลพุมเรียง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นบุตรของนายเซียงและนางเคลื่อน พานิช ครั้นเมื่อท่านมีอายุได้ ๘ ขวบ บิดามารดาได้พาไปฝากเป็นเด็กวัดที่วัดพุมเรียงเป็นเวลา ๓ ปี เพื่อรับการศึกษาเบื้องต้นตามแบบที่ดำเนินกันอยู่ในเวลานั้น จากนั้นเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดโพธาราม และเล่าเรียนที่นั่นจนถึงชั้นมัธยม ต่อมาได้ย้ายมาเรียนที่โรงเรียนสารภีอุทิศ ครั้นเมื่อบิดาถึงแก่กรรมด้วยโรคฉี่หนู ท่านจึงต้องออกจากโรงเรียนมาช่วยมารดาทำการค้าขาย

ในปีพุทธศักราชที่ ๒๔๖๗ ท่านได้ออกบวชและถือครองสมณเพศจนสิ้นอายุขัย ในระหว่างช่วงแรกของชีวิตการบรรพชา พระภิกษุเจี๋ยมได้ศึกษาพระธรรมคำสอนตามรูปแบบที่ยึดถือกันในเวลานั้นจนได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค

ขณะท่านอยู่ในกรุงเทพฯ ช่วงนี้เองที่ท่านเริ่มแต่งหนังสือ โดยเริ่มจาก

การเขียนบทความ ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาพระพุทธศาสนาอยู่นั้นท่านมิได้จำกัดขอบเขตไว้แต่ในตำราเรียนหากได้ศึกษาค้นคว้านอกตำราเรียนเพิ่มเติมออกไป พระภิกษุเงื่อมได้เรียนรู้ถึงความเป็นไปของสังคมวงกว้างและคณะสงฆ์ในเวลานั้น จึงเกิดความคิดเชิงอุดมคติขึ้น และได้เดินทางกลับบ้านเกิดเพื่อดำเนินการตามอุดมคติแห่งตน

เมื่อกลับถึงบ้านเกิด พระภิกษุเงื่อมหรือท่านพุทธทาสภิกขุได้ปลื้มใจศึกษาพุทธศาสนาอย่างจริงจัง ณ วัดร้าง ในตำบลพุมเรียง จนคนทั่วไปมองพฤติกรรมของท่านว่า เป็นสิ่งแปลกประหลาด จนมีคำเรียกหาท่านเป็น “พระบ้า” แต่ท่านก็มีได้ย่อท้อหรือใส่ใจต่อคำวิพากษ์วิจารณ์เหล่านั้น ยังคงตั้งหน้าตั้งตาศึกษาพระธรรมจนแตกฉาน พร้อมกับเขียนหนังสือไปด้วย

ถ้าจะถือว่าปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ เป็นปีแห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในทางการเมืองของประเทศสยาม อันส่งผลให้มีการเลิกยึดถือคุณค่าดั้งเดิมทำลายระบบศักดินาลง ให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันอย่างน้อยก็ในทางกฎหมาย แม้ความข้อนี้อาจเป็นจริงได้ไม่ทั้งหมด แต่ก็อาจกล่าวได้ว่าเป็นการถ่างทางไว้สำหรับอนาคตข้างหน้าในทางศาสนาการก่อตั้งสวนโมกขพลารามขึ้นในปีเดียวกันนั้นเอง ก็ถือกันว่าเป็นการอภิวินิจฉัยการสงฆ์ไทยทีเดียว

การตั้งสวนโมกขพลารามนั้น เป็นความพยายามเข้าไปสู่เนื้อหาสาระของพุทธศาสนาแทนที่จะเป็นไปในเรื่องพิธีกรรมเพียงอย่างเดียว การดำรงตนในฐานะสาวกผู้เคร่งครัดของพระบรมศาสดา ท่านพุทธทาสมองปัญหาทั้งหลายว่าเกิดจากโครงสร้างสังคมที่ผิดพลาดพอ ๆ กับกิเลสตัณหาที่ครอบงำจิตใจปัจเจกบุคคล ท่านพยายามทำความเข้าใจปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในเชิงโครงสร้างและเชิงวัฒนธรรม รวมไปถึงอำนาจไผ่ดำที่แฝงลืออยู่ภายใน การที่ท่านเสนอแนวทาง “ธัมมิกสังคมนิยม” เป็นความพยายามที่จะนำศาสนธรรมมาสร้างสันติภาวะให้แก่บุคคลและสังคมไปพร้อมกัน

คำสอนทางศาสนธรรมของท่านสามารถนำมาปรับใช้ได้ทั้งในระดับโครงสร้างสังคม วัฒนธรรมและระดับปัจเจก ด้วยการคืนสู่ความเป็นเอกภาพกับสรรพสิ่งดำรงชีวิตด้วยอ่อนน้อมถ่อมตน อย่างไม่แบ่งแยก เป็นหนึ่งเดียวกับโลกและจักรวาล

ปฏิบัติตนด้วยการไม่ใช้ความรุนแรงทั้งกับโลกธรรมชาติภายนอกตัวและตัวเราเอง เน้นสภาวะที่เป็นองค์รวม พัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งภายในภายนอกไปพร้อม ๆ กัน ท่านเห็นว่าสิ่งที่มนุษย์ควรจะมีก็คือ ความสันโดษ พอใจในชีวิต ชีวิตที่มีสุขไม่ต้องการทรัพย์สินเงินทองหรือความบันเทิง เพียงรู้จักธรรมชาติของตนและคืนกลับสู่รากฐานที่แท้จริงของชีวิตก็พอแล้ว

ด้วยความเป็นนักปฏิบัติผู้ไม่ติดยึดกับพิธีรีตองต่างๆ คำสั่งสอนของท่านเรียบง่ายและตรงไปตรงมา ชี้ให้เห็นประเด็นอย่างไม้อ่อมค้อมแต่ก็จับใจ ท่านพุทธทาสใช้เวลาทั้งหมดในช่วงชีวิตท่าน อุทิศให้กับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อย่างไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากอย่างยากจะมีผู้ใดเสมอเหมือน ท่านชี้แนะบุคคลให้พึงปฏิบัติเพื่อนำชีวิตไปสู่จุดหมายปลายทางที่งดงามและสร้างสรรค์สังคมที่เกื้อกูลต่อความงอกงามไพบูลย์ ผลงานของท่านมีมากมายทั้งที่เป็นภาษาไทย และที่มีผู้แปลเป็นภาษาต่างประเทศ ท่านจึงมีผู้เคารพนับถือและฝากตัวเป็นศิษย์มากมายทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

สวนโมกขพลารามได้กลายเป็นสถานที่ซึ่งบรรดานักแสวงธรรมทั้งหลาย แวะมาเยี่ยมเยือนโดยตลอดไม่ขาดสาย ท่านพุทธทาสใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่นั่น ปฏิบัติธรรมและเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปด้วยแต่ในบางครั้งท่านก็ได้ตระเวนออกไปสั่งสอนธรรมตามที่ต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน ในฐานะสาวกผู้เจริญรอยตามพระพุทธบาทอย่างเคร่งครัด ท่านมิได้ติดยึดอยู่แต่ในภูมิธรรมของพระพุทธศาสนา หากท่านได้มองออกไปยังคุณค่าของศาสนาอื่นด้วย ท่านมักชี้แนะให้แต่ละคนหันกลับไปค้นหาแก่นของศาสนาตน เพื่อนำมาปฏิบัติให้บังเกิดสันติแก่ตนเองและสังคมโลกทั้งมวล

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ท่านพุทธทาสได้ไปปาฐกถาเรื่อง “พุทธธรรมกับเจตนารมณ์แห่งประชาธิปไตย” ซึ่ง นายปรีดี พนมยงค์ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้สำเร็จราชการแผ่นดินได้เข้าฟังด้วย และเกิดความประทับใจมาก ถึงกับอาราธนาท่านให้ไปก่อตั้งสำนักธรรมอย่างเดียวกับสวนโมกขพลารามที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอันเป็นบ้านเกิดของตัวท่านเอง

ท่านพุทธทาสเป็นพระภิกษุผู้ที่มีความรอบรู้อย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง

ทันต่อสภาวะความเปลี่ยนแปลงของโลก และเป็นนักปฏิบัติที่เคร่งครัด ทว่าไม่
ติดยึดในรูปแบบอย่างตายตัว หากมุ่งตรงไปยังแก่นพุทธธรรมที่แท้จริง ด้วยผล
งานที่มีอย่างท่วมท้น

ทางคณะกรรมการโครงการรางวัลปรีดี พนมยงค์สำหรับบุคคลผู้มี
ผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ ได้มีมติอย่างเป็นเอกฉันท์
ถวายรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านสันติภาพ แด่
ท่านพุทธทาส อินทปัญโญ ในฐานะที่ท่านได้เสียสละทำคุณประโยชน์แก่ศาสนา
ประเทศชาติและประชาชนอย่างอเนกอนันต์

นางสาวศรีสว่าง พื้ววงศ์แพทย์

ผู้ได้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย

คำประกาศเกียรติคุณ รางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้าน ประชาธิปไตย และสันติภาพ

นางสาวศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ เป็นนักเคลื่อนไหวฝ่ายสตรีที่มีผลงานด้านต่อสู้เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยมาอย่างยาวนาน เธอเป็นบุคคลแรกๆ ที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการริเริ่มก่อตั้ง ผลักดันและบริหารงานองค์กรพัฒนาเอกชน โดยนอกจากจะใช้เป็นฐานในการพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีเวทีสำหรับเรียนรู้และมีบทบาทในการทำงานประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานแล้ว หากยังได้ทำหน้าที่ในการประสานระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเธอรับราชการและเคยทำงานในภาครัฐ ทำให้ล่วงรู้กลไกและระบบงานของภาครัฐเป็นอย่างดี จึงไม่มีใครที่จะเป็นสื่อกลางในการเชื่อมต่อระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนได้ดีไปกว่าเธอ งานองค์กรพัฒนาเอกชนเหล่านี้เน้นการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน และที่สำคัญคือในเรื่องสิทธิสตรี สิทธิเด็ก และสิทธิชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานและเป็นเนื้อหาสาระของระบอบประชาธิปไตยอันจะขาดเสียมิได้ และถือได้ว่าเป็นต้นรากของการเมืองภาคประชาชนซึ่งกำลังพัฒนาตัวขึ้นในยุคสมัยปัจจุบัน

นอกจากนี้นางสาวศรีสว่างยังเป็นคนสำคัญที่พยายามผลักดันและเอื้อให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในทางการเมือง ยิ่งในช่วงที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาเธอได้พยายามเรียกร้องและผลักดันให้วุฒิสภามีความเป็นตัวของตัวเอง ปลอดจากการครอบงำของฝ่ายการเมือง และพยายามสื่อสารปัญหาของประชาชนโดยเฉพาะคนยากคนจนให้เป็นที่รับรู้ในหมู่สมาชิกวุฒิสภาด้วยกัน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของภาครัฐ และหากช่วงใดที่เกิดปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในหน่วยงานของรัฐ

นางสาวศรีสว่างก็จะเป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการเรียกร้องความถูกต้องชอบธรรมให้ประชาชน

นางสาวศรีสว่างเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในหมู่คนทำงานองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นผู้หญิงที่มีจุดยืนอย่างมั่นคงทางด้านประชาธิปไตยทั้งในแง่รูปแบบและเนื้อหาสาระ ตลอดชีวิตของเธอได้ใช้ความรู้ความสามารถเรียกร้องและผลักดันให้ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ แม้เวลานี้เธอจะมีอายุมากแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงกระฉับกระเฉงและกระตือรือร้นอยู่เสมอในการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และประชาธิปไตย เธอยังคงเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นหลักที่มั่นคงให้แก่คนรุ่นใหม่ที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยและการทำงานเพื่อสังคม

ในฐานะสุภาพสตรีที่อุทิศตนต่อสู้เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยด้วยสันติวิธีด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ และจริงจัง เป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่น ๆ คณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ จึงขอประกาศเกียรติคุณให้ นางสาวศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ เป็นผู้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย เนื่องในวาระแห่งการเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาลนายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส (๑๑ พฤษภาคม ๒๔๔๓ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓) และวาระที่องค์การยูเนสโกบรรจุชื่อนายปรีดี พนมยงค์ไว้ในปฏิทินการเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญของโลก (ค.ศ. ๒๐๐๐ - ค.ศ. ๒๐๐๑)

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์เสมอ พริ้งพวงแก้ว)

ประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์

สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ

นางสาวศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์

นางสาวศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์เกิดเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๔ จบการศึกษาระดับเตรียมอุดมศึกษา (วิทยาศาสตร์) จากโรงเรียนสายปัญญา และสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และปริญญาโท เศรษฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย Vanderbilt ประเทศสหรัฐอเมริกา

นางสาวศรีสว่างเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างสำคัญ ในฐานะผู้ริเริ่มคนแรกๆ ในการก่อตั้ง ผลักดัน และบริหารงานองค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ (NGO's) ให้มีการดำเนินงานที่เอื้อประโยชน์สุขแก่สาธารณชนอย่างแท้จริง โดยที่เธอเป็นผู้ที่เข้าใจสภาพการณ์ของสังคม และสามารถเชื่อมโยงปัญหาจากปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ดูผิวเผินเหมือนจะแยกขาดจากกัน หากแท้ที่จริงแล้วมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงเป็นข่ายใยอันซับซ้อน ได้อย่างเป็นระบบ อันเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตย

นางสาวศรีสว่างมีวัยทำงานอยู่ในช่วงระยะเปลี่ยนผ่านทางสังคม ความพยายามของรัฐที่จะผลักดันสังคมไทยให้เคลื่อนย้ายตัวเองจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม วัฒนธรรมอุตสาหกรรมนั้นค่อนข้างใหม่และมีหลายด้านที่แปลกแยกต่อสังคมไทย ทั้งขัดแย้งกับจารีตและวิถีชีวิตในวัฒนธรรมเกษตร เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะก่อให้เกิดความขัดแย้งที่นานวันมีแต่จะฝังลึก และนำไปสู่การแตกสลายทางสังคมในที่สุด

ในช่วงเวลานี้เองที่นางสาวศรีสว่างได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยพยุงสังคมคิดและกระทำการทุกอย่างเท่าที่จะทำได้เพื่อแก้ปัญหาสังคมอย่างสร้างสรรค์ องค์กรและหน่วยงานที่เธอมีส่วนร่วมและมีบทบาท มีขอบเขตการทำงานอย่างกว้างขวางและหลากหลาย มีทั้งหน่วยงานที่ทำงานด้านเด็ก อาทิ ร่องประธานมูลนิธิและประธานคณะกรรมการดำเนินงานมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก ประธานมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ ร่องประธานสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน ประธานคณะกรรมการด้านเด็ก กรรมการเฉพาะกิจประจำโครงการวิจัยของสำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ อาทิ ร่องประธานชมรมที่ปรึกษาอาวุโส

งานด้านสตรี อาทิ ประธานมูลนิธิเพื่อนหญิง ประธานมูลนิธิผู้หญิง กรรมการพัฒนาสตรี อนุกรรมการส่งเสริมและประสานกิจกรรมและบทบาทสตรี อนุกรรมการประสานงานและปฏิบัติงานพัฒนาสตรี ที่ปรึกษาโครงการประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาสตรี สำนักอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ปรึกษาโครงการประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาสตรี สำนักอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ปรึกษาโครงการพัฒนาสตรีและเยาวชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หน่วยงานอื่นๆ อาทิ รองประธานมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม กรรมการและที่ปรึกษาสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน กรรมการและที่ปรึกษากลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์การพัฒนาเอกชน ประธานคณะอนุกรรมการจัดทำแผนสวัสดิการสังคมแห่งชาติ กรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนางานสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

นอกจากนี้แล้วนางสาวศรีสว่างยังมีผลงานทางด้านวิชาการที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาสังคมอีกไม่น้อยเลยทีเดียว ทั้งยังได้มีส่วนในงานเคลื่อนไหวทางการเมืองอีกด้วย อาทิ ริเริ่มก่อตั้งพรรคพลังใหม่ เป็นกรรมการบริหารญีกองครักษ์กลางในปีแรก และเป็นที่ปรึกษาองค์กรกลาง กรรมาธิการสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ วุฒิสภา และเป็นวุฒิสมาชิกด้วย

นางสาวศรีสว่างเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ว่าเป็นผู้ที่มีจุดยืนอย่างมั่นคงทางด้านประชาธิปไตยทั้งในแง่รูปแบบและเนื้อหาสาระ ได้ใช้ความรู้ความสามารถเรียกร้องและผลักดันให้ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ แม้เวลานี้เธอจะมีอายุมากแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงกระฉับกระเฉงและกระตือรือร้นอยู่เสมอในการทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สังคม และประชาธิปไตย เธอยังคงเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นหลักที่มั่นคงให้แก่คนรุ่นใหม่ที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยและการทำงานเพื่อสังคม

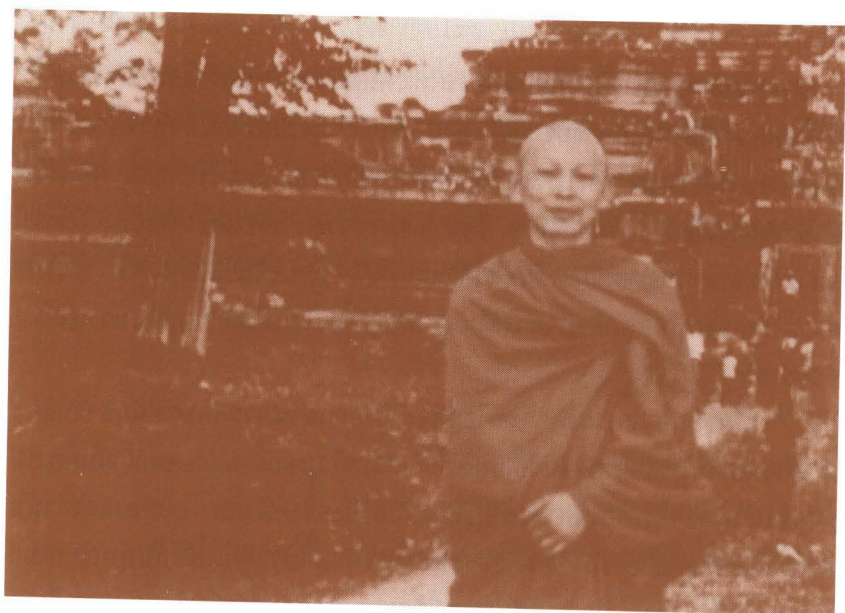
ด้วยความรู้ความสามารถและคุณูปการที่ได้กระทำไว้อย่างมากมายนี้เอง ที่ทำให้นางสาวศรีสว่างเป็นที่ยอมรับนับถือแก่คนทั่วไป และด้วยผลงานอย่างมากมายส่งผลให้นางสาวศรีสว่างได้รับการประกาศเกียรติคุณหลายครั้งหลาย

อย่างด้วยกัน อาทิ เป็นนักสังคมสงเคราะห์ดีเด่น เป็นนักรัฐประศาสนศาสตร์ดีเด่น บุคคลผู้มีผลงานดีเด่น สาขาการพัฒนาสตรี เป็นต้น

นางสาวศรีสว่างได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่ได้อุทิศตัวอย่างทุ่มเทให้กับงานที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือสังคมอย่างจริงจังและเสมอต้นเสมอปลาย และในการทำงานทุกครั้งก็มีใช่เป็นการทำงานอย่างขอไปที หากเธอจะทำงานอย่างทุ่มเท มีเหตุผล มีหลักการ และมีหลักธรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน อันเป็นต้นรากการเมืองของพลเมืองหรือการเมืองภาคประชาชนในยุคสมัยปัจจุบัน

ด้วยเหตุนี้เองทางคณะกรรมการโครงการรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ ได้มีมติอย่างเป็นทางการประกาศยกย่อง นางสาวศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์รางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติในฐานะที่ได้เสียสละทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน เป็นตัวอย่างอันดีงามแก่อนุชนรุ่นหลัง

พระไพศาล วิสาโล

ผู้ได้รับรางวัลปรีดี พนมยงค์
สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านสันติภาพ

คำประกาศเกียรติคุณ รางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้าน ประชาธิปไตย และสันติภาพ

พระไพศาล วิสาโลเป็นพระรุ่นใหม่ที่มีผลงานด้านการใช้สันติวิธีในการแก้ปัญหามาตั้งแต่เมื่อครั้งยังมิได้ครองสมณเพศ ยิ่งในสมัยเผด็จการครองเมืองจนเกิดขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยในหมู่นักศึกษาและประชาชน ซึ่งจบลงด้วยเหตุการณ์รุนแรงที่น่าสลดใจ ในช่วงเวลานั้นพระไพศาลเป็นหนึ่งในไม่กี่คนที่กล้าท้าทายอำนาจเผด็จการด้วยวิธีการอันสันติ ท่านได้นำเอาคุณค่าทางศาสนาธรรมโดยเฉพาะหลักอหิงสามาใช้ในการต่อสู้เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน

เมื่อออกบวชพระไพศาลก็ไปว่าจะใช้โอกาสในการศึกษาหลักธรรมและบำเพ็ญตนเพื่อให้เข้าถึงศาสนวิธีเพียงเพื่อความเจริญของงามแห่งตนเท่านั้นก็หาไม่ หากยังนำพุทธวิธีไปใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคม ไม่เพียงแต่เท่านั้น ท่านยังได้ศึกษาสันติวิธีจากต่างประเทศและนำมาประยุกต์เข้ากับพุทธศาสนา นำเอามาใช้ในการแก้ปัญหาทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับสังคม รวมถึงจัดอบรมเผยแพร่สันติวิธีให้แก่พระภิกษุ แม้มี นักกิจกรรมสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชนทั่ว ๆ ไป

นอกจากนี้ท่านยังมีงานเขียนและงานแปลอีกมาก ที่เป็นการเสนอแนวทางสันติวิธี ท่านชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงในสังคมทั้งเชิงโครงสร้างและเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะวิถีชีวิตของคนรุ่นปัจจุบันที่ตกภายอยู่ใต้การครอบงำของระบบทุนนิยมและบริโภคนิยมที่เต็มไปด้วยวิถีแห่งความรุนแรง พร้อมกับชี้ทางออกที่ถูกต้องภายใต้หลักสันติวิธี

อาจกล่าวได้ว่าพระไพศาล วิสาโลเป็นนักต่อสู้เพื่อเรียกความถูกต้องยุติธรรม
 แก่สังคมด้วยสันติวิธีที่โดดเด่นในยุคนี้ ท่านเป็นผู้ที่มีความเสียสละในการยัง
 ประโยชน์แก่มหาชนทั้งหลาย อย่างไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากและความลำบาก
 ทั้งปวง เป็นแบบอย่างทางอุดมคติให้แก่คนรุ่นใหม่ คำเทศนาและข้อเขียนของท่าน
 มีค่าควรแก่การรับฟัง เท่า ๆ กับวิถีชีวิตของท่านซึ่งควรแก่การเอาเยี่ยงอย่าง

ในฐานะนักคิด นักเขียนและนักเผยแพร่สันติวิธี ด้วยความเสียสละ
 ซื่อสัตย์ จริงใจ และจริงจัง คณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับ
 บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ จึงขอถวายรางวัล
 ปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านสันติภาพแด่พระไพศาล
 วิสาโล เนื่องในวาระแห่งการเฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี ชาตกาล นายปรีดี
 พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส (๑๑ พฤษภาคม ๒๔๔๓ - ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓)
 และวาระที่องค์การยูเนสโกบรรจุชื่อนายปรีดี พนมยงค์ไว้ในปฏิทินการเฉลิม
 ฉลองบุคคลสำคัญของโลก (ค.ศ. ๒๐๐๐ - ค.ศ. ๒๐๐๑)

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว)
 ประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์
 สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ

พระไพศาล วิสาโล

อาจถือได้ว่าในวงการสงฆ์รุ่นใหม่ พระไพศาล วิสาโลเป็นพระรุ่นใหม่ที่มีความโดดเด่น ทั้งในแง่ของการประพฤติปฏิบัติในฐานะพระภิกษุผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาจากพระบรมศาสดา และในฐานะปัญญาชนผู้นำเสนอทางออกในยุคแห่งความผันผวน รวมทั้งเป็นนักเคลื่อนไหวเรียกร้องความถูกต้องและความดีงามให้แก่สังคมด้วยพุทธสันติวิธี

พระไพศาล วิสาโล เดิมชื่อไพศาล วงศ์วรวิสิทธิ์ เกิดเมื่อพฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๐๐ ที่กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาระดับเตรียมอุดมศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญ ในช่วงขณะที่เรียนอยู่ระดับมัธยมนี้เองที่พระไพศาลได้ก้าวเข้าสู่แวดวงนักกิจกรรม โดยเริ่มทำกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนาชนบทและเข้าร่วมกลุ่มยุวชนสยาม ซึ่งเป็นการเปิดประตูสู่การทำกิจกรรมสังคมในวงกว้างออกไป แม้ในขณะนั้นพระไพศาลจะมีวัยไม่มากนัก แต่ก็ได้แสดงออกถึงความแหลมคมทางสติปัญญาความคิดให้เป็นที่ยอมรับกันบ้างแล้ว เมื่อทำวารสารประจำโรงเรียนคือ *อัสสัมชัญสาริน*

ในขณะที่สังคมยุคนั้นให้ความสำคัญแต่เพียงรูปแบบและเปลือกนอกอย่างฉาบฉวย ใส่ใจกับการเพิ่มพูนวัตถุมสมบัติอย่างปราศจากการเหนียวรั้งว่าเป็นจุดหมายปลายทางของชีวิต ซึ่งโน้มนำไปสู่ความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกที พระไพศาลขณะนั้นเป็นฆราวาส ได้แหวกว่ายทวนกระแสธารของสังคม ด้วยการท้าทายคุณค่าอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และหันเข้าหาศาสนาธรรม โดยมุ่งไปยังเนื้อหาสาระยิ่งกว่ารูปแบบ ด้วยอุปนิสัยความชอบเป็นส่วนตัวและเพราะอิทธิพลของพุทธศาสนาซึ่งฝังลึกลงไปยังขึ้นทุกที ทำให้พระไพศาลปฏิเสธวิธีการอันรุนแรงและใช้สันติวิธีเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหา

เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมแล้ว พระไพศาลได้เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ณ ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในระหว่างนี้เองได้ร่วมเป็นสมาชิกชุมนุมพุทธศาสตร์และประเพณี ซึ่งได้มีบทบาท

ด้านสังคมมากขึ้น พร้อม ๆ กับมีมิติทางศาสนาที่ลึกซึ้ง ในช่วง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ พระไพศาลและเพื่อน ๆ ได้ร่วมกันก่อตั้งกลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการรณรงค์ด้านสิทธิมนุษยชนและการนิรโทษกรรม ในภาวะที่ต้องทำงานอย่างแทบจะโดดเดี่ยวและในท่ามกลางความมุงร้ายของกลุ่มบุคคลที่เกลียดอำนาจในเวลานั้น พระไพศาลได้นำเอาศาสนธรรมมาประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมทางสังคม โดยเฉพาะหลักสันติวิธีอันมีเมตตาและกรุณาธรรมเป็นที่ตั้ง รวมถึงได้มองออกไปยังคุณค่าของศาสนาอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นหลักสำหรับพัฒนาตนเองให้เข้าถึงความงอกงามของชีวิต ทั้งกับเพื่อเกื้อกูลสังคมวงกว้าง

หลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ พระไพศาลได้นำนำเข้าหาศาสนธรรมยิ่งขึ้นทุกที โดยศึกษาพุทธธรรมอยู่ช่วงหนึ่ง ก่อนตัดสินใจอุปสมบท ณ วัดทองนพคุณ กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และคงอยู่ในสมณเพศตลอดจนทุกวันนี้ ในช่วงนี้เองเชื่อว่าพระไพศาลจะบำเพ็ญไตรสิกขาเพื่อตนเองถ่ายเดียวก็หาไม่ หากยังได้เกื้อหนุนออกไปยังสังคมวงกว้างด้วยเช่นกัน ด้วยการนำเอาหลักธรรมเข้ามาร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม อาทิ จัดอบรมปมนิสัยนักกิจกรรมให้เข้าถึงพุทธวิธี เป็นต้น รวมไปถึงมีงานเขียนและงานแปลมากมายที่เตือนสติและจับประเด็นชี้ให้เห็นถึงด้านลบของการพัฒนาประเทศภายใต้การชี้นำของกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม พร้อมทั้งนำเสนอทางออกที่นำไปสู่การพัฒนาที่แท้จริง คือการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งด้านนอกและด้านในอย่างมีดุลยภาพพอเหมาะพอดี อันเป็นรากฐานและองค์คุณที่สำคัญของชีวิต

ด้วยการมีจุดยืนที่หนักแน่นและมั่นคงในทางศาสนธรรมและยึดมั่นในหลักสันติวิธี มีจริยวัตรที่งดงาม มีผลงานที่มุ่งเกื้อกูลสังคมวงกว้างให้บังเกิดความงอกงาม และเป็นแบบอย่างในทางอุดมคติแก่คนรุ่นใหม่ ๆ ได้ทำให้คณะอนุกรรมการรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ มีมติอย่างเป็นเอกฉันท์ ถวายรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านสันติภาพแด่พระไพศาล วิสาโล เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติท่านในฐานะที่ได้อุทิศชีวิตและเสียสละกระทำความคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน เพื่อเป็นตัวอย่างอันดีแก่อนุชนรุ่นหลังสืบไป

REBORN AGAIN AND AGAIN.

The Children are still eagerly
waiting for Democracy.

การกำเนิดใหม่ไม่ขาดสาย
เด็กยังคงกระหายเพื่อประชาธิปไตย

ประวัติผู้ออกแบบปฏิมากรรม รางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่น ทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ

นายอินสนธิ วงศ์สาม เกิดเมื่อวันที่ ๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๗ ณ บ้านป่าซาง จังหวัดลำพูน ดินแดนแห่งตำนานศิลปะล้านนาที่อุดมไปด้วยกลิ่นอายแห่งวัฒนธรรมอันงดงาม ครอบครัวของเขาเป็นช่างฝีมือทำเครื่องเงินเครื่องทอง นายอินสนธิจึงได้รับอิทธิพลงานศิลปะช่างฝีมือมาตั้งแต่เด็ก การคลุกคลีอยู่กับงานช่างฝีมือมาตั้งแต่เล็ก ได้กลายมาเป็นแรงบันดาลใจแก่การทำงานศิลปะ

นายอินสนธิได้เคยเดินทางไปพำนักรยังประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ก่อนจะกลับมาสร้างสรรค์ผลงานอย่างจริงจังที่บ้านเกิด อาจกล่าวได้ว่าผลงานของนายอินสนธิมีลักษณะที่ผสมผสานกันระหว่างความเป็นตะวันตกกับศิลปะพื้นบ้านที่เป็นเสมือนเข้าหลอมแต่ดั้งเดิม ผลงานของนายอินสนธิจึงค่อนข้างแปลกใหม่

นายอินสนธิมีผลงานมากมายทั้งการแกะสลักไม้และประติมากรรมโลหะ ผลงานแต่ละชิ้นของเขาแสดงให้เห็นถึงการพยายามค้นหาสัจธรรมบนวิถีทางแห่งความงามที่ผ่านการตีความในโลกแห่งศิลปะที่เปี่ยมไปด้วยพลังแห่งการสร้างสรรค์ งานของเขามีลักษณะที่สง่างามแต่เรียบง่ายเต็มไปด้วยความลึกซึ้ง

นายอินสนธิเป็นศิลปินที่มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มัคน้อย และสันโดษ เขาได้สร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่าไว้อย่างมากมาย งานแต่ละชิ้นของเขามีผู้ชื่นชอบอย่างมาก ปัจจุบันนี้แม้นายอินสนธิจะมีอายุกว่าหกทศวรรษแล้ว แต่ไฟแห่งการสร้างสรรค์ก็ยังคุุณอยู่เสมอ เขายังคงผลิตผลงานออกมาอยู่เรื่อย ๆ การทำงานศิลปะเป็นประดุงชีวิตจิตใจของเขาทีเดียว

นายอินสนธิได้ให้ความหมายของประติมากรรมรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านประชาธิปไตยและสันติภาพไว้ว่า “REBORN AGAIN AND AGAIN : The Children are still eagerly waiting for Democracy.” การกำเนิดใหม่ไม่ขาดสาย เด็กยังคงกระหายเฝ้ารอประชาธิปไตย

คณะกรรมการจัดงานฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส
ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี
ที่ ๓๖๑/๒๕๔๐ และ ที่ ๑๔๕/๒๕๔๑

คณะกรรมการที่ปรึกษา

๑. พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)	๒. พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต)
๓. ประธานรัฐสภา	๔. ประธานศาลฎีกา
๕. ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์	๖. นายกนต์ธีร์ ศุภมงคล
๗. นายฉัตรทิพย์ นาถสุภา	๘. นายชวน หลีกภัย
๙. ม.ร.ว.เทพ เทวกุล	๑๐. นายนิคม จันทรวิทุร
๑๑. นายประมวล สภาวสุ	๑๒. นายประเวศ วะสี
๑๓. นายพนัส ลิ้มเสถียร	๑๔. นายมารุต บุณนาค
๑๕. นายระพี สาคริก	๑๖. นายสถาพร กวิตานนท์
๑๗. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	๑๘. นายเสน่ห์ จามริก
๑๙. นายเสม พริ้งพวงแก้ว	๒๐. นายเสริมศักดิ์ การุณ
๒๑. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์	๒๒. นายอุทัย พิมพ์ใจชน
๒๓. นายอดุล วิเชียรเจริญ	

คณะกรรมการอำนวยการ

๑. นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
รองประธานกรรมการ	
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	๓. รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย
๔. นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๕. ประธานมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป
๖. ประธานชมรม ต.ม.ธ.ก.สัมพันธ์	๗. นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร
กรรมการ	
๘. ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	๙. ผู้แทนสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๑๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	๑๑. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ
๑๒. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	๑๓. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
๑๔. ผู้แทนนักงบประมาณ	๑๕. ผู้แทนกรมธนารักษ์

๑๖. ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย	๑๗. ผู้แทนการสื่อสารแห่งประเทศไทย
๑๘. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้แทน	
๑๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรือผู้แทน	
๒๐. ผู้แทนสำนักจุฬาราชมนตรี	๒๑. ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย
๒๒. ผู้แทนมูลนิธิปริติ พนมยงค์	๒๓. ผู้แทนมูลนิธิไวย อิงภากรณ์
๒๔. ผู้แทนมูลนิธิโกมล คีมทอง	๒๕. ผู้แทนมูลนิธิชูวิทย์ โอวาทวงษ์
๒๖. ผู้แทนมูลนิธิดวงประทีป	๒๗. ผู้แทนมูลนิธิเด็ก
๒๘. ผู้แทนมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม	๒๙. ผู้แทนมูลนิธิสื่อสร้างสรรค์
๓๐. ผู้แทนมูลนิธิบูรณะชนบท	๓๑. ผู้แทนสถาบันสันติประชาธรรม
๓๒. ผู้แทนสมาคมธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์	
๓๓. ผู้แทนสมาคมสิทธิเสรีภาพแห่งประเทศไทย	
๓๔. ผู้แทนสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย	
๓๕. ผู้แทนคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย	
๓๖. ผู้แทนองค์กรเครือข่ายเดือนตุลา	๓๗. ผู้แทนสมัชชาคนจน
๓๘. เลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย	
๓๙. นายกองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
๔๐. ประธานสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
๔๑. นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ	๔๒. นายจาตุรนต์ ฉายแสง
๔๓. นายปรีชา สุวรงค์ทัด	๔๔. นายพินิจ จารุสมบัติ
๔๕. นายพีรพันธ์ พาลุสุข	๔๖. นายโกสิน พลกุล
๔๗. นายสมคิด สิบตระกูล	๔๘. นายอดิศร เพียงเกษ
๔๙. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	๕๐. นายอาร์พีญ์ อุดรสินธุ์
๕๑. อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กรรมการและเลขานุการ
๕๒. นายพนม เี่ยมมประยูร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๕๓. นายพิภพ ธงไชย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงาน

๑. นายกสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ประธานกรรมการดำเนินงานภาครัฐ
๒. ประธานมูลนิธิเสรีบูรโกเศศ-นาคะประทีป	ประธานกรรมการดำเนินงานภาคเอกชน
๓. นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร	รองประธานกรรมการดำเนินงานภาครัฐ
- กรรมการ
๔. อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
๕. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ท่านพระจันทร์)	

๖. ประธานชมรม ต.ม.ธ.ก. สัมพันธ์
๗. นางสาวศิริ สุวรรณสถิตย์
๘. ประธานอนุกรรมการฝ่ายศึกษาวิจัยและประมวลผลงานของศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
๙. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
ต่อองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
๑๐. ประธานอนุกรรมการฝ่ายจัดทำของที่ระลึกดวงตราไปรษณียากรและเหรียญกษาปณ์
๑๑. ประธานอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ
๑๒. ประธานอนุกรรมการฝ่ายการเงินและจัดหาทุน
๑๓. ประธานอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์
๑๔. ประธานอนุกรรมการฝ่ายศิลปวัฒนธรรม
๑๕. ประธานอนุกรรมการฝ่ายนิทรรศการ
๑๖. ประธานอนุกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึกกรรมการ
๑๗. ประธานอนุกรรมการฝ่ายจัดทำสื่อเผยแพร่เกียรติคุณ รัฐบุรุษอาวุโส ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ สำหรับเด็กและเยาวชน
๑๘. ประธานอนุกรรมการฝ่ายพิธีกรรมทางศาสนากรรมการ
๑๙. ประธานอนุกรรมการฝ่ายจัดการประกวดภาพยนตร์ รางวัลพระเจ้าช้างเผือก
๒๐. ประธานอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์สำหรับบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้าน
ประชาธิปไตยและสันติภาพ
๒๑. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการอนุสรณ์สถาน ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส
ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์
๒๒. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการอนุสรณ์สถาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๓. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการสำนักวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง
๒๔. ประธานอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการความร่วมมือ ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์
๒๕. ประธานอนุกรรมการฝ่ายประสานงาน
๒๖. นางบุลลพร เกษโกวิท
๒๗. นางดุขุฎี บุญทัศน์กุล
๒๘. นายประณิต ภูมิถาวร
๒๙. นายวิชณุ วรัญญู
๓๐. นางวาณี สายประดิษฐ์
๓๑. นายสันต์ หัตถิรัตน์
๓๒. นายสุรพล นิติไกรพจน์
๓๓. นายเหวง โตจิราการ
๓๔. นางจารุพร ไวยนันท์
๓๕. นายจริยวัฒน์ สันตะบุตร
๓๖. นายโชคชัย สุทธาเวช
๓๗. นายสมเกียรติ อภิญาชน
๓๘. นายบัณฑิต ลำข้า
๓๙. นายครุฑิต ตัมพานวัตร
๔๐. นายภูวดล ทรงประเสริฐ
๔๑. นางสุทธาสินี วัชรบูรณ์
๔๒. นายอนันต์ วิริยะพินิจ
๔๓. นายพนม เอี่ยมประยูร กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานภาครัฐ
๔๔. นายพิภพ ธงไชย กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานภาคเอกชน
๔๕. นางสาววรรณิ์ สารานูเวทย์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานภาครัฐ

๔๖. นายกมล กมลตระกูล กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงานภาคเอกชน

คณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ

๑. คณะอนุกรรมการฝ่ายศึกษา วิจัยและประมวลผลงานของนายปรีดี พนมยงค์

๑. ผู้อำนวยการสถาบันปรีดี พนมยงค์ ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ

๒. นายนิคม จันทรวิฑูร	๓. นายกนต์ธีร์ ศุภมงคล
๔. นายปรีดี เกษมทรัพย์	๕. นายศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์
๖. นายวิจิตรวงศ์ ณ ป้อมเพชร์	๗. นายประชุม โฉมฉาย
๘. นายสมจิตต์ อินสิงห์	๙. นายลัมผัส พึ่งประดิษฐ์
๑๐. นายสะอาด พิมพ์สวัสดิ์	๑๑. นายระวี ฤกษ์จำนง
๑๒. นายสังัด ศรีวณิช	๑๓. นายศุขปรีดา พนมยงค์
๑๔. นายฉัตรทิพย์ นาถสุภา	๑๕. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ
๑๖. นายชัยวัฒน์ สถาอานันท์	
๑๗. นางสาวปราณี กุรุพินทารักษ์	อนุกรรมการและเลขานุการ

๒. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อ นายปรีดี พนมยงค์ ต่อองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

๑. นายวิเชียร วัฒนคุณ ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ

๒. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	
๓. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
๔. อธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศกระทรวงการต่างประเทศ	
๕. รองอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
๖. ผู้อำนวยการกองสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
๗. ผู้อำนวยการกองการสังคม กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ	
๘. ประธานชมรม ต.ม.ธ.ก. สัมพันธ์	
๙. นายกสมาคมธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์อนุกรรมการ	
๑๐. นายพนม เี่ยมมประยูร	
๑๑. นายประณีต ภูมิถาวร	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๒. นางสาวสุทธิลักษณ์ จงอุดมสุข	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓. คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดทำของที่ระลึก ดวงตราไปรษณียากรและเหรียญกาบปณ์

๑. อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๒. นางยุพิน โกศจุติยุคดี	๓. นายภัทรพงศ์ ศรีเขียวอินทร์
๔. นายหริรักษ์ สุตตะบุตร	๕. นายอัคนี อรัญยานนท์
๖. นายคณิต พิชฌณีย์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๗. นางสมศรี กันตพวงค์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๔. คณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ

๑. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๒. นายจรัญ โฆษณานนท์	๓. นายชัยวัฒน์ บุណาค
๔. นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์	๕. นางสาวนวลฉวี สุธรรมวงศ์
๖. นายพนม เยี่ยมประยูร	๗. นางวาณี สายประดิษฐ์
๘. นายสมคิด เลิศไพฑูรย์	๙. นายสันติสุข โสภณสิริ
๑๐. นางสุภาพ ดวงไสว	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางชนันดา ธิญะวุฒิ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๕. คณะอนุกรรมการฝ่ายการเงินและจัดหาทุน

อนุกรรมการที่ปรึกษา

๑. นายกสมาคมธรรมศาสตร์	๒. นายดำรงค์ กฤษณมระ
๓. นายประมวล สภาวสุ	๔. นายพนัส ลิ้มเสถียร
๕. นายสุธี สิงห์เสน่ห์	
๖. คุณวารี ทะวานนท์	ประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๗. นางจารุพร ไวยนันท์	๘. นายชัยวาลย์ ศรศรี
๙. นายทองมา ทองดำรงค์	๑๐. นายนิรศ ชัยสุตร
๑๑. นางสาวประนอม ไชวินวิพัฒน์	๑๒. นายวิเชียร กลิ่นสุคนธ์
๑๓. นายวีระ มานะคงศรีชัย	๑๔. นายสงคราม ชัยประวัติดำรงค์
๑๕. นายสม จาตุศรีพิทักษ์	๑๖. นายสมชาย สกุลสุวรรณ์
๑๗. นายสุขสันต์ จิรจรียาเวช	๑๘. นายอุทัย อัครพัฒนานุกูล
๑๙. ผู้อำนวยการกองคลัง	๒๐. หัวหน้างานการเงิน
๒๑. นางสาววรรณิ์ สำราญเวทย์	อนุกรรมการและเลขานุการ

๖. คณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

๑. นายมานิจ สุขสมจิตร

ประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๒. นายกมล ฉายาวัฒนะ	๓. นายบำรุง สุขพรรณ
๔. นางสาววิภา สุขกิจ	๕. นายสมหมาย ปาริจฉัตต์
๖. นายกำแหง ภริตานนท์	๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษ์
๘. นางผาณิต พูนศิริวงศ์	๙. นายวิทยา ตันทสุทธิ์
๑๐. นายสุวัฒน์ ทองธนากุล	๑๑. นายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์
๑๒. นายสมชาย กรสวนสมบัติ	๑๓. นายดำฤทธิ์ วิริยะกุล
๑๔. นายชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี	๑๕. นางวัชรินทร์ วาณิชยา
๑๖. นายสมเจตน์ ขวนชาติ	๑๗. นายคณิต พิชฌนัย
๑๘. นายมนูญ พุฒทอง	๑๙. นายคณิต พันธรักษ์ราชเดช
๒๐. นายปราโมช สัมพุท	๒๑. นายสทสมภพ ศรีสมวงศ์
๒๒. นางกรรณิการ์ วิริยะกุล	๒๓. นายทวิสิน สถิตยรัตน์ชิน
๒๔. นายสมณา นทีโวทัยะ	๒๕. นายธวัชชัย ไพรินทราภา
๒๖. นางอุบล เปี้ยะล้อม	๒๗. นางสาวสุภาณี แก้วมณี
๒๘. นางนุตรยาชาติ โกศลศักดิ์	อนุกรรมการและเลขานุการ

๗. คณะอนุกรรมการฝ่ายศิลปวัฒนธรรม

๑. นายศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์	ประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๒. นายชูชาติ หมั่นอินกุล	๓. นายทวีศักดิ์ ไยเมือง
๔. นายนิติ กองเพียร	๕. นายสุพจน์ แจ่มเร็ว
๖. นางดุขฤ์ บุญทัศนกุล	๗. นายอำนาจ เย็นสบาย
๘. นายสมชาย วัชรสมบัติ	๙. นายสาโรช เผือกสำลี
๑๐. นายสินธุ์สวัสดิ์ ยอดบางเตย	อนุกรรมการและเลขานุการ

๘. คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึก

๑. นายสัมพันธ์ พึ่งประดิษฐ์	ประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๒. นายระวี ฤกษ์จำนง	๓. นายกมล กมลตระกูล
๔. นายคณิต พิชฌนัย	๕. นายพิรุณ ฉัตรวนิชกุล
๖. นายวันชัย ดันติวิทยาพิทักษ์	๘. นายสันติสุข โสภณสิริ
๙. นายสุภรณ์ พรหมพินธุ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๐. นายสมชาย หอมละออ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๙. คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดทำสื่อเผยแพร่เกียรติคุณรัฐบุรุษอาวุโส นายปรีดีพนมยงค์ สำหรับเด็ก และเยาวชน

๑. นายพิภพ ธงไชย

ประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๒. นายกมล กมลตระกูล

๓. นางกาญจนา กาญจนสุต

๔. นายจรัส ดิษฐาอภิชัย

๕. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ

๖. นางดุซงญอ บัญฑิตกุล

๗. นายธีรพัฒน์ อัครสังสิทธิ์

๘. นางปริญญญา ศรีธัญญรัตน์

๙. นายพิรุณ ฉัตรวณิชกุล

๑๐. นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

๑๑. นายสมบัติ บุญงามอนงค์

อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๐. คณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีกรรมทางศาสนา

๑. พระไพศาล วิสาโล

อนุกรรมการที่ปรึกษา

๒. นายสันติสุข โสภณสิริ

ประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๓. นางสาวจิตติมา คุณติรานนท์

๔. นายธำรง ปัทมภาส

๕. นางสาวนงลักษณ์ ตูละสิทธิ์

๖. นางสาวนรี แซ่ตั้ง

๗. นายนิพนธ์ แจ่มดวง

๘. นายวรพงษ์ เวชมาสินนท์

๙. นายสมเกียรติ มีธรรม

๑๐. นางสาวสิริวรรณ นิจเจริญ

๑๑. นายศิริลักษณ์ ปันบำรุงกิจ

๑๒. นายคัมภีร์ ดิษฐกรรณ์

๑๓. นายศุภพงศ์ ขจรทิพย์

๑๔. นายสุรสม กฤษณะจุฑะ

อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๑. คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดการประกวดภาพยนตร์รางวัลพระเจ้าช้างเผือก

๑. นายโดม สุขวงศ์

ประธานอนุกรรมการ

๒. นายอดิศักดิ์ เข็กรัตน์

รองประธานอนุกรรมการ

อนุกรรมการ

๓. นางณิชา จรรย์เศรษฐการ

๔. นายภาณุ อารี

๕. นายสินธุ์สวัสดิ์ ยอดบางเตย

๖. นางสาวชลิดา เอื้อบำรุงจิต

อนุกรรมการและเลขานุการ

๗. นางสาววิมลรัตน์ อรุณโรจน์สุริยะ

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑๒. คณะอนุกรรมการฝ่ายรางวัลปรีดี พนมยงค์ สำหรับบุคคล ผู้มีผลงานดีเด่น
ทางด้านประชาธิปไตย และสันติภาพ

๑. นายเสม พริ้งพวงแก้ว	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ
๒. นายโคทม อารียา	๓. นายเดช ทุมคชา
๔. นางสาวธีรนาถ กาญจนอักษร	๕. นายมารค ตามไท
๖. นายวิษณุ วรรณุญ	
๗. นายพิภพ ธงไชย	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๓. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการอนุสรณ์สถาน ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส
นายปรีดี พนมยงค์

๑. นายพิภพ ธงไชย	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ
๒. นางดุขฎิ บุญทัศนกุล	๓. นายสมศักดิ์ สืบตระกูล
๔. นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	๕. นายชาวุธวิทย์ อร่ามฤทธิ
๖. นายอนันต์ วิริยะพินิจ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๗. นายก่อพงษ์ ดอนสกุล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๑๔. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการอนุสรณ์สถาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
อนุกรรมการที่ปรึกษา

๑. นายวิเชียร กลิ่นสุคนธ์	๒. นายทิวา เงินวง
๓. นายพระนาย สุวรรณรัฐ	๔. นายเฉลียว จรัสศรี
๕. นายสมศักดิ์ สืบตระกูล	
๖. นายสุภัทร สุคนธ์วัด	ประธานอนุกรรมการ
๗. นายปัญญา น้าเพชร	รองประธานอนุกรรมการ
	อนุกรรมการ
๘. นายกฤษดา ณ ป้อมเพชร์	๙. พันเอก (พ) ชัยนิต อัมพุนันท์
๑๐. นายยงยศ เล็กกลาง	๑๑. นายนิเวศ พันธุ์เจริญวรกุล
๑๒. นายสมยศ พุกกาเกษมสุข	๑๓. นายจรัส ดิษฐาภิชัย
๑๔. นางสาวนัยนา สุภาพิ่ง	๑๕. นายสันติ จิยะพันธ์
๑๖. นางสาวดวงใจ สุภาพิ่ง	
๑๗. นางสาวชลลดา บุญเกษม	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๕. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการสำนักวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง

๑. นายกิตติศักดิ์ ประกติ	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ	
๒. นายอภิชัย พันธเสน	๓. นายเกษียร เตชะพีระ
๔. นายชัยวัฒน์ สถาอานันท์	๕. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ
๖. นายธีรยุทธ บุญมี	๗. นายพนม เอี่ยมประยูร
๘. นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์	๙. นายประชา หุตานุวัตร
๑๐. นายจรัส ดิษฐาภิชัย	
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดปรีดี พนมยงค์	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๖. คณะอนุกรรมการฝ่ายดำเนินงานโครงการความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๑. นายสุริชัย หวันแก้ว	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ	
๒. นายไชยนต์ รัชกุล	๓. นายเดช ฟูมคชา
๔. นายบัณฑิต อ่อนดำ	๕. นางสาวพรเพ็ญ อันตระกูล
๖. นายวิทยา สุจริตธนารักษ์	
๗. นางวิระดา สมสวัสดิ์	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๗. คณะอนุกรรมการฝ่ายประสานงาน

๑. นายพนม เอี่ยมประยูร	ประธานอนุกรรมการ
อนุกรรมการ	
๒. ประธานชมรม ต.ม.ธ.ก.สัมพันธ์	๓. นายพิภพ ธงไชย
๔. นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันท์	๕. นายสินธุ์สวัสดิ์ ยอดบางเตย
๖. นายโชคชัย สุทธาเวช	
๗. นางสาววรรณิ์ สำราญเวทย์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๘. นางวิภา เกตสระ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๙. นางสาววรรณวิภา แสงสารพันธ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

เพื่อให้ดำเนินตามปณิธานข้อสุดท้ายของหลัก ๖ ประการที่ว่ารัฐบาลจะให้การศึกษอย่างเต็มที่แก่ราษฎร และเพื่อเป็นการเผยแพร่ปลูกฝังระบอบประชาธิปไตยในหมู่ประชาชน นายปรีดี พนมยงค์ได้เสนอให้รัฐบาลจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้น ด้วยเห็นว่าในขณะนั้นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีอยู่ มิได้เปิดกว้างเพื่อชนส่วนใหญ่ และมีได้เตรียมสร้างคนเพื่อรองรับระบอบการเมืองใหม่

ดังนั้น มหาวิทยาลัยใหม่ตามแนวความคิดของนายปรีดี จึงเป็นมหาวิทยาลัยของราษฎรที่เปิดกว้างเป็นตลาดวิชา ให้ความรู้ทางด้านวิชา กฎหมาย วิชาเศรษฐกิจ และวิชาอื่นๆ อันเกี่ยวกับธรรมศาสตร์และการเมือง เมื่อมหาวิทยาลัยแห่งนี้ก่อตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ. ๒๔๗๖ ที่นายปรีดีเป็นผู้ร่างแล้ว กิจการของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ภายใต้การอำนวยการของนายปรีดี พนมยงค์ ผู้ประศาสน์การคนแรก

ที่สำคัญก็คือ นายปรีดีได้ดำเนินการให้มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองเป็นสถาบันที่มีเสรีภาพทางวิชาการและเป็นอิสระจากการควบคุมของรัฐบาลอย่างแท้จริง กล่าวคือนับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งและดำเนินกิจการ มหาวิทยาลัยแห่งนี้มิได้ใช้งบประมาณแผ่นดินแต่อย่างใด หากอาศัยเงินที่มาจากค่าสมัครเข้าเรียนของนักศึกษาทั่วราชอาณาจักรและดอกผลที่ได้มาจากธนาคารแห่งเอเชียเพื่อพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมซึ่งนายปรีดีเป็นผู้ก่อตั้ง โดยมหาวิทยาลัยถือหุ้น

อยู่ถึง ๘๐%

ในช่วงที่นายปรีดีเป็นผู้ประศาสน์การอยู่นั้น มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองและผลผลิตของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของสยาม ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีบทบาทสำคัญในการต่อต้านสงครามและต่อสู้เพื่อสันติภาพ โดยที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นศูนย์บัญชาการใหญ่ขององค์การกู้ชาติเสรีไทย ทั้งอาจารย์และนักศึกษาต่างก็เป็นพลพรรคของขบวนการนี้

ภายหลังจากที่นายปรีดีพ้นจากตำแหน่งผู้ประศาสน์การและถูกกำจัดออกจากวงการเมืองไทยแล้ว รัฐบาลเผด็จการทหารได้เข้ามาควบคุมมหาวิทยาลัยโดยเปลี่ยนชื่อมหาวิทยาลัยเสียใหม่ ตัดคำว่า “การเมือง” ออก เพื่อมิให้นักศึกษายุ่งเกี่ยวกับการเมือง ทั้งยังทำการขายหุ้นทั้งหมดของมหาวิทยาลัยจนไม่มีความสามารถที่จะเลี้ยงตัวเองได้ กลายเป็นมหาวิทยาลัยที่ต้องอาศัยงบประมาณจากรัฐบาล และตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล แต่กระนั้นจิตวิญญาณประชาธิปไตยของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ก็ยังไม่สูญสิ้น สาธารณชนย่อมเป็นประจักษ์พยานได้ดีว่า นักศึกษา คณาจารย์และเหล่านักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยังคงมีบทบาทโดดเด่นในการต่อสู้กับเผด็จการทุกยุคทุกสมัย และเป็นแนวทางในการรณรงค์ให้ระบอบประชาธิปไตยอันแท้จริงสถาปนาขึ้นมาในประเทศนี้

ผลการประชุมคณะรัฐมนตรี

เรื่อง การเสนอชื่อศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญบรรจุไว้ในปฏิทินของยูเนสโก

คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามที่กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัยเสนอ ในการเสนอชื่อ ศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ ไปยังองค์การยูเนสโก เพื่อขอให้องค์การยูเนสโกบรรจุชื่อไว้ในปฏิทินการเฉลิมฉลองบุคคลสำคัญและเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ (Anniversaries of great personalities and historic events) เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี แห่งชาตกาล และให้ความเห็นชอบโครงการเฉลิมฉลอง ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส ศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทั้งนี้ เนื่องจากในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๓ จะเป็นวาระครบรอบชาตกาล ๑๐๐ ปี ของศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ อดีตผู้ประศาสน์การมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ผู้ซึ่งประกอบคุณงามความดีอันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกในด้านการศึกษา สันติภาพ ตลอดจนประชาธิปไตยแก่ชาวไทยและชาวโลก และเป็นผู้ที่ได้สร้างคุณูปการอย่างใหญ่หลวงแก่ประเทศชาติ และราชรัฐไทย โดยได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต กล้าหาญ เสียสละ ในตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน รัฐบุรุษอาวุโส นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง และเลขาธิการคนแรกของสภาผู้แทนราษฎรสยาม อันจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนของชาติที่จะทำนุบำรุงบ้านเมืองต่อไป

ประชุมเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๐

ที่ กต 0804/3367

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. 10400

23 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง องค์การยูเนสโกประกาศให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และ
ศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญของโลก
เรียน ประธานคณะกรรมการฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อ ศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี
พนมยงค์ ต่อองค์การยูเนสโก (ดร. วิเชียร วัฒนคุณ)
อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ ทม 0701/4392 ลงวันที่ 24 กันยายน
2542

ตามหนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่อ้างถึงแจ้งมติของคณะกรรมการ
ฝ่ายดำเนินการเสนอชื่อ ศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ ต่อองค์การยูเนสโก มอบ
หมายให้ ดร. วิเชียร วัฒนคุณ ประธานอนุกรรมการฯ และ ดร. ประณิต ภูมิถาวร
อนุกรรมการและเลขานุการ เดินทางไปร่วมสังเกตการณ์และติดตามการประชุม
คณะกรรมการบริหาร ครั้งที่ 157 ขององค์การยูเนสโก ระหว่างวันที่ 5-22 ตุลาคม
2542 ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

กระทรวงการต่างประเทศได้รับรายงานจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุง
ปารีสว่า เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2542 ที่ประชุมคณะกรรมการ (Commission) 1
ของการประชุมสมัยสามัญ (General Conference) ขององค์การยูเนสโก ได้พิจารณา
รับรองการเสนอให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และ ศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี
พนมยงค์ รัฐบาลอาร์ุโส เป็นบุคคลสำคัญของโลก ตามการเสนอของคณะกรรมการ
บริหาร (Executive Board) และ เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2542 ในที่ประชุมสมัยสามัญ
(General Conference) ครั้งที่ 30 ขององค์การยูเนสโก ได้มีมติประกาศให้สมเด็จพระ
ศรีนครินทราบรมราชชนนี และ ศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ รัฐบาลอาร์ุโส
เป็นบุคคลสำคัญของโลกอย่างเป็นทางการแล้ว และจะมีการจัดพิมพ์การเฉลิมฉลอง
บุคคลและเหตุการณ์สำคัญเป็นรูปเล่มเพื่อแจกจ่ายประเทศสมาชิกขององค์การยูเนสโก
ต่อไปโดยองค์การยูเนสโกจะเข้าร่วมเฉลิมฉลองด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายซูชัย เกษมศานติ)

รองปลัดกระทรวงฯ ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ
กองการสังคม
โทร. 643-5065, 643-5066
โทรสาร 643-5064

กำหนดการ

งานพิธีสดุดีเกียรติคุณ ๑๐๐ ปี รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

ณ ห้องประชุมรัฐสภา

- ๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น. แขกผู้มีเกียรติทุกท่านลงทะเบียน รับมอบสูจิบัตร/เอกสาร
และเข้าห้องประชุม
- ๐๙.๐๐-๐๙.๑๐ น. วิทยุทัศน์ “คนดีศรีสยาม” บทโดยนายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
- ๐๙.๑๐-๐๙.๒๐ น. ขับร้องประสานเสียงเพลง “ศรีอยุธยา”
ประพันธ์โดย พระเจนดุริยางค์
- ๐๙.๒๐-๐๙.๓๐ น. ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภา กล่าวสดุดี
- ๐๙.๓๐-๐๙.๕๐ น. พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ในฐานะผู้ได้รับรางวัล
“การศึกษาเพื่อสันติภาพ” ขององค์การยูเนสโก
กล่าวสัมโมทนียกถา
- ๐๙.๕๐-๑๐.๐๐ น. บรรเลงเพลงขลุ่ย โดย นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
- ๑๐.๐๐-๑๐.๑๐ น. ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร กล่าวสดุดี
- ๑๐.๑๐-๑๐.๕๐ น. ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์
มอบรางวัลบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้านประชาธิปไตย
นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว
มอบรางวัลบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นด้านสันติภาพ
- ๑๐.๕๐-๑๑.๐๐ น. ขับร้องประสานเสียงเพลง “คนดีมีค่า”
ประพันธ์คำร้องโดย นายจรัญวัฒน์ สันตะบุตร
และนายไกรวัล กุลวัฒโนทัย
ประพันธ์ทำนองโดย นายไกรวัล กุลวัฒโนทัย
ปิดงาน

